

Alecu Ivan Ghilia

TITINA CALUGARU

„Brigada frunza de tineri din Nordul Moldovei”

Cei care își urmăresc evoluția își dau seama că Al. I. Ghilia din zilele și circumstanțele sale de preocupări tot mai multe domenii ale noului scriitor în raport cu încercările sale de născut inspirat de viața satului. Acuma, tânărul scriitor, după cîțiva ani de la debut, se manifestă aproape simultan ca romancier, reporter literar, publicist, și în ultima vreme, cum aflăm din informațiile înscrise în presă, ca autor de scenarii cinematografice. Dacă nu ne înșelăm, pînă acuma, Ghilia este autorul a patru volume de literatură originală apărute în librării: volumul de nuvele „Frații Hujuca”, două culegeri de reportaje: „Cîntec de drumetie” și „Scrisori din Bărağan”, și romanul „Cuscii”, (1958).

În plus se află sub tipar un alt roman al lui Ghilia, în două volume, inspirat de relațiile celui de-al doilea război mondial.

Al. Ivan Ghilia este, fără îndoială, unul dintre cei mai înzestrați și mai harnici reporteri ai generației tinere. Remarcabil în acest sens este faptul că, pentru scriitor, reportajul nu constituie o ocupație sporadică sau de însoțire. Autorul „Cuscilor” este un pasionat al reportajului în deplina accepție a cuvîntului. Pasivitatea, în primul rînd, din rezistența atracției a epocii contemporane, al cărui suflet, cum se exprimă scriitorul, într-un loc, „aprinde energiile și slăbește pașunile mari, generoase”. Tocmai descoperirea protagoniștilor acestor pasiuni le sînt încheiate în același timp și în același loc, înscăunînd în ultima analiză, epigonismul — concretizat în idiliism, în abundența jargonului regionalist, în lipsa de viațoasă a filonului epic etc.

Autorul romanului „Cuscii”, pare să fi fost conștient de aceste adevăruri; însăși experiența sa scriitoricească, alături de aceea a unor conțrați cu o activitate mai îndelungată, îl va fi îndemnat la reflecție și studiu. Factorul decisiv îl formează însă realitatea social-istorică observată. În vestigiile în psihologia jargonului român de azi participă la transformările socialiste reînnoiește imperios adopțarea unei alte viziuni decît cea a marilor povestitori moldoveni. E nevoie de o abordare lucidă a noii realități, scuturată de reziduri literare. Fără să treacă peste unele dintre constantele psihologice, cum ar fi înclinarea spre reverie sau setea de puritate în dragoste, tânărul român trebuie să înțeleagă fenomenul de înnoieră cu noi trăsături a universului suletesc țărănesc. În romanul „Cuscii” sîntem departe de a mai întâlni înșiși contemplativi ce se complac într-o exclusivă abitudine de inalterabilă viață. De aici și variațiile tipurilor umane ce populează romanul și convingătoare diferențe de caracter. Grija scriitorului de a scrie personaje în complexitatea factorilor subiectivi și obiectivi ce contribuie la individualizarea lor este scizabilă aproape peste tot. Așa se face că nu poate fi confundat un personaj, ca aparent blînd și pocăit — Toma

Bursuc, cu înrîpărețul Gavriil Marcișan, sau cuplul și iocivul Maftei Izvorășteanu, cu omenosul Petre Istrate etc., deși înșiși puși în acțiune aici aparțin aceluiași clase sociale: primii doi burghize satelor, ciaburimii, iar ultimii țărâni mijlocie. E adevărat însă că nu toate categoriile sociale ale satului nostru actual sînt lucrate de reprezentanții individualității umane pregnant conturate. Cum s-a observat de către critică, în această privință, o lacună de căpetenie a cărții o constituie absența unor personaje memorabile aparținînd țărâniilor sărace. Această situație a dus, mai departe, la o neliniște deplasare a centrului de greutate al forțelor active, revoluționare de la sat, astfel înfrîntivă.

Prozatorul are o datorie în cea mai mare măsură adevărată, o datorie în plus față de acest erou: are nevoie ca el să fie cel mai veridic, tocmai pentru a nu se sugera convingător contrastul dintre aceste activități cinstite, capabile și devotate cauzei partidului, și carieristul Costin Marcișan, strecurat în câmpul în funcția de instructor raional. Înainte de a încheia acest profil critic, mi se pare utilă evidențierea unui alt aspect de modă: modalitatea narativă utilizată în construcția epică a romanului „Cuscii”. Scriitorul concentrează acțiunea cărții într-un interval de numai o săptămînă. E adevărat că în această săptămînă se consumă o seamă de evenimente deosebit de semnificative, ca rezultat al faptului că în acest interval are loc înfrîntarea colectivă. Toți acești evenimente n-ar fi fost suficiente pentru a reieși cu maximă eficacitate profilul moral al omenilor. Și atunci se recurge la reconstituirea biografiilor acestora pe cale retrospectivă. Este o calitate a scriitorului că retrospectivitatea sînt consistente, dispunînd de date și fapte convingătoare, pline de miez. S-ar putea totuși reproșa o anumită lipsă de suplețe în ceea ce privește pasarea episoadelor acestora în contextul general al acțiunii. Se observă utilizarea cam monotonă a aceluiași procedeu, adică la un moment dat se interrupe acțiunea din prezent și se trece brusc la evocarea trecutului.

Dar să nu insistăm mai mult decît trebuie, asupra unor astfel de lucruri. Cert este că Al. I. Ghilia este un prozator cu reale și întinse resurse de afirmare în viitor. Activitatea sa interesantă de pînă acum, și în primul rînd romanul „Cuscii”, o dovedesc cu prisosință. De aceea așteptăm cu legitîmă încredere apariția noului său roman.

N. CIOBANU

ÎNTRU CRITICA LITERARĂ ȘI LINGVISTICĂ

Dezbaterile privind problemele limbii literare au devenit, în ultimii ani, extrem de vii. Nu au apărut numai studiile de caracter monografic sau metodologic, ci și numeroase articole, fra s-au desființat chiar anchetele ce au trezit un puternic interes. Problema limbii literare a depășit deci înguste hotare ale specialității alcătuiind obiectul unei preocupări aproape generale. Definierea atît de controversată a conceptului de „limbă literară”, urmărirea evoluției ei istorice, variatele ei modalități (limba artei, limba științei, a publicisticii, etc.) și în deosebitele caracteristici „limbii artistice” solicită curiozitatea multora. Discuția în contradicții asupra disciplinei îndrăgite să cerceteze limba, scriitorilor reține de asemenea atenția, în mod accentuat. Apariția unei lucrări sintetice care să rezume dezbaterile actuale, să noteze obiectiv pozițiile pe harta bătăliilor în desfășurare, să le

descrie cu limpezime și exactitate, înseamnă un popas necesar pe parcursul unui drum greu și adesea întortocheat pe care un călător, mai puțin avizat, s-ar putea răciți cu ușurință. Iată de ce recent apărutul volum al lui Boris Cazacu: „Studii de limbă literară. Probleme actuale ale cercetării ei” (1960, Ed. de stat, p. lit. și art.) care răspunde acestei nevoi, trebuie prețuit — în primul rînd — ca o cercetare utilă și vădit oportună. Scrisă cu evidentă claritate și chiar cu un spirit didactic care-i mărește capacitatea didactică, lucrarea prezintă — cu fidelitate — stadiul actual al dezbaterilor cu privire la limba noastră literară, fără a se marginii însă numai la redactarea unui inventar concis și epuizant. Boris Cazacu este un cercetător cumplit, care știe să privească spre esență, să depășească materialul factologic și să-l utilizeze cuminte după cerințele argumentării. Înarmat cu metoda dialectică și concepția materialistă cercetătorului se mișcă sigur printre fapte, fără prea dese ezitări, urmărind cu perseverență cercetarea adevărului pentru care luptă.

Deși încheiată din studii disparate, cartea își conturează totuși unitatea prin coordonarea strînsă a celor două părți ale ei: cea teoretică, o via dezbateră a problemelor sistematice și istorice ale limbii noastre literare și în deosebi acelei artistice și cea practică, o serie de studii aplicative la stilul lui Miron Costin, Mihail Sadoveanu și Zaharia Stancu.

Dorim să desprindem aici doar câteva aspecte mai de seamă ale volumului lui B. Cazacu și totodată să notăm poziția lui în diferitele probleme controversate.

În primul rînd trebuie să menționăm definiția conceptului de „limbă literară”, pentru care optează cercetătorul. Identificarea „limbii literare” cu cea artistică și pe drept înălțată și noțiunea se delineste complex și dialectic ca expresie a unui proces istoric caracterizat fiind atît prin aspectul integrat al limbii, cît și printr-un sistem de norme care-i conferă o anumită stabilitate și unitate, ca normă supradialectală unică. Spirit consecvent logic, cercetătorul urmărește pe baza acestei definiții marile probleme ale limbii noastre literare, mai ales pe cea a originilor ei. B. Cazacu afirmă aici soluția care ni se pare și nouă cea mai îndreptățită și

ZAHARIA STANCU
Descriere

Romanul „Descult” de Zaharia Stancu, a apărut la E.S.P.L.A., în colecția „Biblioteca pentru toți” Nr. 26-27.

dacă o problemă ca cea de mai sus interesează mai mult pe lingvist, critica literară se oprește mai îndelung asupra aspectelor ce o preocupă în mod specific și care se retrădă în limba artistică. Față de atitudinea unor filologi care socotesc că studiul limbii scriitorilor nu ar aparține lingvisticii, ci numai criticii literare sau statisticii gramaticale, B. Cazacu este să găsească și aci drumul adevărat. El se situează alături de afirmațiile teoretice ale acad. Iorgu Iordan și Al. Rosetti și de cercetările întreprinse de acad. Tudor Vianu, a cărui direcție a fost precizată metodologic în studiul său esențial despre „Stilistica literară și lingvistică”. Așezîndu-se pe această poziție, B. Cazacu aduce argumente și lamuriri noi datorită atît folosirii criteriilor științei marxiste-nuniste cît și informației sale bogate, mai ales sovietice. Pleidînd, de pildă, pentru colaborarea necesară dintre lingvist și criticul și istoricul literar pe de o parte și cercetătorul pleacă de la constatarea în spirit științific după care limba artistică are un caracter specific ca interrelație între un fenomen suprastructural care e literatură și unul care nu aparține suprastructurii și care e cel lingvistic. Cercetarea lingvistică nu poate să se dispenseze de studiul limbii artistice, se observă mai departe și pentru faptul că știința nu studiază doar aspectul generalului, ci și pe cel al particularului, adică, în cazul de față, valorile stilistice speciale ce alcătuiesc originalitatea scriitorilor în discurs.

Interesante pentru criticul literar sînt studiile aplicative ale lui B. Cazacu, în deosebi cele privind mîiestria artistică a lui M. Sadoveanu. Dacă cercetarea despre valorificarea artistică a elementelor specifice folclorului și vorbirii populare a celui de seamă prozator român se mă-

La biblioteca din comuna Daia, raionul Giurgiu, tineri și vîrstnici citeau cu aceeași râvnă cărțile preferate.

RĂSFIND revistele

Inchinat Congresului al III-lea al Partidului, numărul pe care-l avem în față oferă un sector beletristic (poezie și proză) cuprinzător. Poezia, bogat reprezentată de nume ca: Al. Andrișoiu, Ion Brad, Maria Banuș, Aurora Cornu, Gicăreanu Theodorescu, Victor Eftimiu, Dimos Rendis, Gellu Naum, celebrăzând viața nouă din patria noastră, evocînd totodată imagini din trecutul eroic de luptă a comunistilor. Reîntînd o temă preferată a liricii sale — Grivia — („E-o veche dragoste păstrată / Nelimplirilor de-aiunși / Spre cei din Grivia mă poartă / Îndemnuri vechi și vechi porunci”) Gicăreanu Theodorescu îi adaugă linii mereu noi. Cîntecul Mariei Banuș „Trandafiri”, alcătuit din scurte poeme de cîte două culțene, cuprinde meditații asupra propriei munci poetice, reflecții ingenioase asupra leturilor valorii pe care le capătă în poezia sa tema revoluționară simbolizată prin culoarea roșie a trandafirilor.

Regăsim cu încredere notele bune ale tânărului lui Al. Andrișoiu — impulsivitatea juvenită, prospeținea, înaghiu îndrăzneț. „Cu țara mea-n același ritm” este un poem avîntat despre tinerete și viața nouă a patriei. Poetul își înfrînează aici înclinarea spre grandilocvență cu care ne obișnuim în ultimul timp. Încercînd o temă de aceeași natură — contopirea suferințelor a poetului cu masele, Ion Brad nu descoperă însă și rezervele ei lirice. În poezia sa „Responsabilul cu fîcîrea” anunțurile rîmîn totuși uscate: „La amiază, ori seara în vîșare cobor / Precum mi-e rostul și lira, / Privesc în inimă că-n adîncul oceanului... / Cînd fîcîrea ta e să faci să sprească / Fîcîrea ta / Nu-i prea ușor / Să îți responsabil cu fîcîrea”. În romanul „Aurorii Cornu” „Inchinară” încearcă să evocă lupta revoluționară a poporului dar înfr-un stil prea retoric, Dimos Rendis face și el o retrospectivă lirică a luptelor din trecut ale partidului, prilejului de gîndurile pe care le trezește intrarea în sala Congresului. Ne-a plăcut vibrantul „Poem despre tinerete” de Gellu Naum, care evocînd lupta partidului conține un tablou dramatic de reală forță, intitulat „Morțea partizanului”. Tot pe la sectorul poeziei, menționăm grupajul de tineri poeți cheslovaci, prezentați într-o bună traducere de Tiberiu Uta.

La proză întîlnim două fragmente de roman, unul de Marin Preda și celălalt de Al. Ivan Ghilia. Abordînd tematica citadină, autorul „Moromilor” vîdește modalități scriitoricești cu totul noi ale căror răsîrîngeri tîndie ajung pînă în planul stilistic. Fragmentul publicat în „Viața românească” descrie momentul impresionant cînd tînarul muncitor Vale este primit candidat de partid.

VIATA ROMINEASCA

nr. 6/1960

Poezia și proza

SCRINUL NEGRU

A apărut în librării romanul „Scrinul negru” de G. Călinescu.

Conștiința unei epoci revoluționare

Am încercat, într-un articol precedent, să descriem cîteva probleme legate de studiul literaturii romine pe o latură a tradiției sale mai puțin cercetată de istoriografia literară. S-a putut vedea cum, după înfrîntarea Partidului Comunist din România, ideile marxist-leniniste despre arta și literatura revoluționară se răspîndesc din ce în ce mai mult în publicistica din epocă, cu o primă consecință în fortificarea criticii sociale și formarea conștiinței că realismul trebuie împins pe un făgaș nou, mai eficient din punct de vedere politic și social, cu altă idee estetică. „Cultura proletară” și alte reviste și ziare aflate sub influența Partidului promovează teza leninistă despre o literatură legată organic de lupta proletariului, ca o parte integrantă a sa. Scrierile beletristice din această epocă mai păstrează încă vechia viziune umanitară a literaturii proletariene de la 1900 sau își exprimă protestul social în chip anarhic-țărănesc, fiind lipsite de o înțelegere științifică a dialecticii sociale.

Clarificarea acestor noțiuni fundamentale, inseparabile de concepția unei metode literare realiste, aparțin decențiilor al patrulea, prin contribuția a mai mult factori social-politici și literari, corelativi.

Două sînt aspectele în jurul cărora se concentrează atenția scriitorilor și ideologilor din această epocă: orientarea spre o literatură a realităților grozavice — după o expresie de atunci — și criza acută a modernismului. Aceste aspecte aparțin de fapt unui proces comun. Critica pseudo-beletristică din această epocă a ajuns într-un stadiu de violență și totală deznădărire — se împletăște strîns cu afirmarea unei concepții noi despre o literatură animată de spiritul revoluționar, adînc ancorată în realitatea clocotitoare a epocii.

Autonomismul literaturii ermetice, misticismul literaturii tradiționaliste care populase ogoarele cu îngeri și anghelii, nemurările ale faște ale culturii oficiale burghize, îndepărtarea literatură de cadrul ei viabil. Critica acestor false valori estetice constituie o preocupare consecventă a scriitorilor și a publiciștilor apropiați de

ideologia Partidului Comunist. Fenomenul este însă mult mai amplu. Adevărul de necontestat este că realismul românesc dintre cele două războaie mondiale datorează proletariului revoluționar, ideologiei sale, fortificarea sa critică, sau, cu un cuvînt de folosit în limbajul critic al epocii, o redresare de structură. Nu este împlinitorul faptul — de pildă — că romanul „Social” la de această perioadă o mare dezvoltare; Rebreanu, Camil Petrescu, G. Călinescu, Hortensia Papad Bengeșcu... scriu acum opere importante — de pe poziție critică bine definită.

Formarea literaturii revoluționare, deci a realismului socialist, aparține acestui amplu proces de restructurare estetică prin care trece întreaga noastră literatură realistă, grătie precipitărilor revoluționare și fluxului mișcărilor revoluționare sub conducerea clasei muncitoare. În acest context social-literar apar germele noi metode de creație, prezente în navelistica lui Alex. Săliu, în reportajele demasca-toare ale lui Geo Bogza, în poezia lui Mihail Beniuc, în critica și poezia lui Miron Radu Paraschivescu, în publicistica înfrîntă de Al. N. D. Cocea. Apar zeci de reviste și ziare progresiste și în toate răzbat crezurile artei militante, ale unei arte care să depășească sfera patosului demascator a realismului critic, susținînd alte soluții estetice, alte forțe regeneratoare. Largi cercuri de scriitori și publiciști aderă la această orientare, aducînd și contribuția lor la afirmarea unui adevăr estetic pe care cenzura culturii burghize nu poate să-l înăbușe. Nume ca: Ion Călugăru, Ștefan Roll, Al. Sahighian, Ion Pas, D. Corbea, George Ivașcu, Ștefan Callimachi, Maria Arsene, Adrian Schileru, Victor Iliu, Emilian Bîcov... sînt desîntîlnite în publicistica de stingă: „Facla”, „Bluze albastre”, „Cuvîntul liber”, „Reporter”, „Clopotul”, „Mă-nileș”, „Era nouă”, „Viața Imediată”, „Cadran” și nemurările alte reviste, anarce și provincie.

— Din tradițiile realismului socialist în literatura noastră —

„Învingîți țărîni” în propagatori „luminii altor zile”. Poetul, prin simbolistică transparentă, consenmează saltul revoluționar al proletariului, aducînd în transfigurarea poetică a acestei idei majore o originalitate lirică remarcabilă, un imagism lipsit de verbiajul ostentativ:

(...)

„Dar de-odată robii s-au mișcat / Vișul s-a aprins ascuns sub pleoape / Brajele prin somn s-au încordat, / Mil de plepturi, cu un ritm de ape, / Răsulărea în s-au amestecat

Unde arde? Totu s-a aprins / Robii poartă forțe pe ogoare, / Fra celate-i un caplor incins, / Val de flăcări slșie tot cerul, / Aprinzînd hlamida-măratească...”

Alt poet, care asaltase cu violență porțile mule ale ermetismului decorativ, Eugen Jebeleanu, exprimă în poema de intens interioritate lirică: Răscoală (în rev. „Ulisse”, 1932) sentimentul unei descătușări pedepsitoare:

„Revoiat sint pe mine că am răbdat / alt; / Pe țara asta, că răbdă încă;”

numeroasele articole programatice, semnate de Săliu, Miron Radu Paraschivescu, Victor Iliu, Geo Bogza, Ștefan Roll etc.

În „Viața imediată” (1933) Geo Bogza, Peraliu și alții subscriu sub un manifest pentru o artă nouă, „Ierilizată de viață”, denunțînd crezuri artistice absurde:

„Noi vrem să rupem cu acest trecut de suaviții și să-i dăm poeziei birnici în viață... A considera poezia ca pe o artă rezervată exclusiv inițiatilor, a scrie și a mărturisii public că scrii numai pentru inițiați a fost pînă în clipa în care apar aceste riguri pompoze de onoare, blazonul rîios și refugiu de neputință al tuturor poezilor noștri din ultima vreme. Noi reînțîm la aceste privilegii și considerăm poezia ca pe ceva care ține mai mult de lucrurile imediate ale vieții decît de experiențele secrete de laborator, vrem să facem o poezie pentru toți oamenii, pentru miile de oameni...” Programul prevede cu neocenitate, „reînnoierea epocă a poeziei la viață”.

Idea de capăt o largă răspîndire. Eugen Jebeleanu semnă în „Gaiet luna de literatură și artă” (1934), articolul „Fălimentul poeziei de azi” criticînd sever precaritatea idealului poeziei suprarealiste; arta autentică tînde — spune autorul — spre „captarea ecourilor din viața unanimă...”

Fructul acestor noi viziuni estetice îl constituie reportajul lui Geo Bogza „Iemut instrument de redresare socială”, apariția în cadrul liricii rominești a versurilor pline de viguroasă tematică socială, după 1932—33, în conștiința scriitorilor se înrădăcează tot mai adînc ideea că literatura nu mai poate accepta rolul degradant de a fi un parazit, nutrit de snobismul unui cerc restrîns de inițiați, îndepărtat de valorile unei arte majore, autentice.

Fără îndoială că ideologia clasei în aloc a determinat clarificarea acestui proces de restructurări estetice radicale. Conștiința Grișiei, conștiința unor valori autentice, a unei forțe sociale ce poate sparge normele vieții burghize a avut un răsînt profund în literatură. Apar semnele unei atitudini estetice noi.

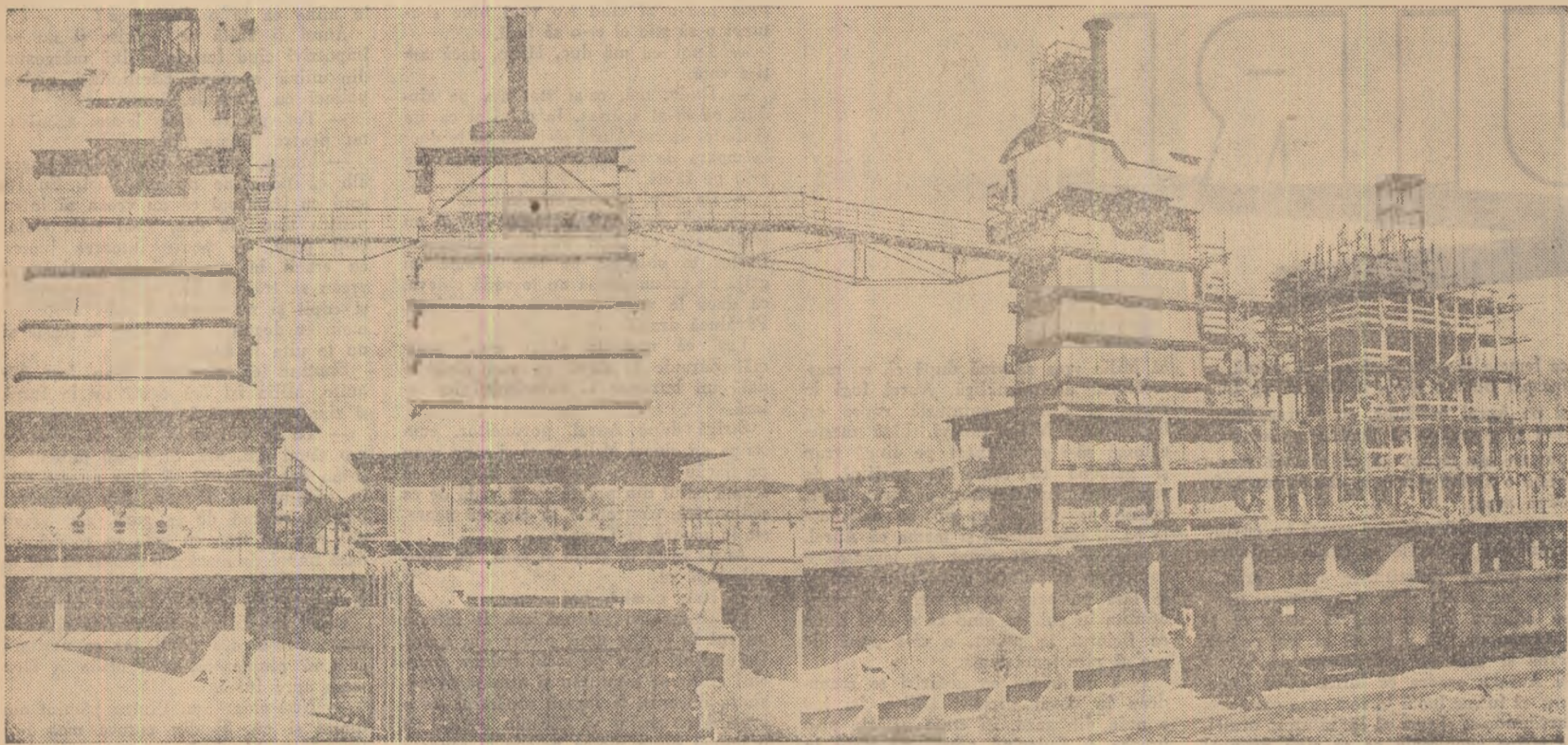
În revistele conduse de partid, modernismul este denunțat cu virulență, și în această direcție ar trebui citate

Eugen SIMION

Cuptoarele de var ale Fabricii de ciment „Victoria Socialistă” din Turda

OAMENI ȘI CIMENT DIN POTAISSA

Fosta cetate dacică Potaișa, cunoscută sub numele de Turda abia de prin anul 1075, este așezată la poalele munților Apuseni. Pe fiecare stradă, în fiecare colțșor al acestui oraș, te întâmpină mărunții ale unui zburcumat trecut istoric. Iată o piatră care atestă că aici s-a statornicit în anul 106 legiunea 5-a macedoniană și că acest castru roman a început să exploateze bogatele zăcăminte de sare (parăsite abia în al XIX-lea veac), iată dincolo fosta reședință a domnitorilor Ardealului (azi un interesant muzeu rațional) în care s-au înțeles 127 Diete, respectiv mai multe decât în toate celelalte orașe ardelenice la un loc, iată deluroșul pe care au fost spinurați capii răstoalei de la Bobina și ruinele fostelor ziduri ale cetății, iată parcul „Mormântul lui Mihai Viteazul”, situat cam pe locul unde voievodul român a fost ucid mîșelele de mercenari valoni ai generalului Borgia, iată casa unui anume Jaraș care a sprîlțuit (la o altă cu mînerii salinelor din Turda) celele răstulate ale lui Iordă, sau casa lui Miklos Miklos, prieten cu Petofi Sandor, la care marele poet revoluționar și-a lăsat soția și copilul în 1848, cînd a pornit să însușească răscușii ca versul și sabla...

O admirație fără margini pentru cifre, cu atât mai virtuos cu cît mă înurez amaric la cea mai simplă operație aritmetică. Iar cînd văd înșirate zerourile care sintetizează milioane, mă apucă ametele. Nu-i deci surprinzător că am căutat să cunosc personal pe Prometeii acestor depășiri, economii și beneficii.

Ca să mă pot descurca mai lesne prin labirintul acestor secții, am cerut sprijinul secretarului comitetului de partid, care poartă un nume de rezonanță: Ludovic de Valerio... În viața de toate zilele secretarul este mecanic și ca orice comunist autentic, preferă acțiunea, vorboret. Dar cum l-am silit cu felurite întrebări, n-a avut încotro...

Cunosceți desigur — a înțepat de Valerio — că Direcțiunile celui de al III-lea Congres nu trasează nouă „cimentarilor”, sardonii importante, de onoare. Va trebui să livrăm o bună parte din cimentul necesar construcției a încă 300.000 apartamente pentru oamenii muncii, în afară de școli, spitale, teatre, cinematografe, stațiuni, numeroase obiective industriale noi, precum și alte edificii de interes obștesc. Asta înseamnă că în anii ce vin va trebui să muncim mai mult, mai bine și să reducem substanțial prețul de cost. Dar sînt convins că vom izbăvi! În fruntea bălăcii pentru atingerea acestui țel se află sute de comunisti. Și cu asemenea comandanți plini de abnegație, e imposibil să nu birui orice greutăți.

Un entuziasm la fel de molipsitor am întâlnit și la directorul Jacob Alexandru, la inginerul șef Costă și la Ion Cojocaru, președintele comitetului sindical.

În vederea îndeplinirii obiectivelor noastre — mi-a precizat directorul — statul ne înlesnește fabrica cu încă trei linii noi de ciment ce vor fi executate în țară, la uzinele 23 AUGUST și MAO TZE-DUN. Noi mai urmărim însă și alți scop, care ține oarecum de prestigiu colectivității: am deținut cinci ani consecutiv, între 1952 și 1957, drapelul de frunțiși pe țară în ramura noastră de producție și vrem să-l recucerim...

Șeful de echipă Nicolae Ciocirlan de la secția cuptoare, secretar al organizației de bază, se află în aprigă „conurență”. Adversarul, un fost elev al său, ucenicul Cornel Onacă, a ajuns cîștigător principal la vîrsta de 17 ani și jumătate.

Mă întrec, uneori puștului! — zîmbește satisfăcut fostul dascăl al băiatului abia răsărit. L-am pus la o sumedenie de probe, am căutat să-l infund dinu-i în primire cuptoarelor noi de 96 metri cubi, cu rînd să-l prind la ingheșuală. Dar n-am avut succes: se descurcă al naibii de bine! L-am și propus să fie avansat șef de echipă, egal în grad cu mine... Iar puștului, cu șapca dată pe spate și corozorul întors, mi-a făcut smocherșie cu ochiul: „nu-i așa că meșterul m-a biruit?”

Un alt ucenic, pe nume Nicolae Răiță, și el de 17 ani, elev la cursul seral clasa opta, a făcut o ispravă de pomina. La secția lui, de klinker, se infundase un bazin cu pastă de ciment, cu o capacitate de 296 metri cubi (cam de mărimea unui bazin pentru concursuri de inot) și cuptoarele de klinker se opriseră din lipsa de alimentare. Inginerul și meșterul principal, veniți la locul accidentului, au constatat că se rupsese o țigă a șubercului și se aflau pe marginea bazinului cam ce ar fi de făcut:

— Să chemăm pompierii! — a propus primul.

— Ba eu cred că ar fi mai nimerit să golim bazinul cu găleata și lopata (asta ar fi necesită munca a 24 oameni pe timp de 30 zile). Ucenicul Răiță s-a apropiat de el pe nesimțite: „Eu așa putea să-l desfund?”

— Poftesc! — l-a invitat meșterul Văcaru. Băiatul n-a așteptat a doua invitație: s-a dezbrăcînd gol pușcă și s-a infundat în bazin pînă la barbă, înfîșurînd în pasta vls-

coasă. A ajuns în dreptul șubercului, a legat țigă ruptă cu un lanț, apoi a răcnit în sus: „Gata! Trîmbeții după o macara...” Lanțul a fost tras în numai 20 de minute, iar cuptoarele de klinker și-au reluat activitatea. Noi o numim eroism. Dar Răiță, cu aerul cel mai novit-nov, din lume, a pornit către sala de dușuri și și ourește trupul de pasta ce-l acoperise ca o carapace grosă. Iar cînd maistrul Văcaru l-a bătut prieteneste pe umăr și l-a ordonat subzăbă: „Cară-te acasă, băiete! Pe ziua de azi fi-ai făcut datoria!” Ucenicul a seos un obiect de bucurie, și-a îndesat șapca și a luat-o la goană prin curtea fabricii Răiță și a doua zi fotografia lui Răiță a apărut pe panoul de onoare, însoțită de un articol elogios, iar direcția i-a acordat o primă imbiitoare...

Oameni ca cei desigur care am amintit găsești cu sutele în fabrica de ciment VICTORIA SOCIALISTA din Turda. Știu că nedreptățesc profund pe lăcătușul Andrei Turcu de la mîncim, pe Gheorghe Iuș și Ion Avram — comunisti — pe ucenicul Vasile Dănuș și pe candidatul de partid Vasile Ciocan că le consemnez numele fugăr, și cer scuze tuturor că nu le-am pomenit măcar numele. Dar asta ar fi însemnat să întocmesc un reperoar cît o carte de telefon...

Am regretat un singur lucru în zilele petrecute la Turda: și a nume că am părăsit cam de multușor uneltele poetice. Deoarece fiecare în parte merita să-l închin un poem... Mă mîngîi însă la gîndul grozav de nimerit: eroii îl așteaptă pe poezii.

Tudor MIHAIL

Bine, bine — va protesta cititorul — constat că Turda are un trecut istoric impresionant. Dar cu, drept să spun, pot afla asemenea lucruri din cărțile de istorie. Cînd însă citeșc un reportaj, mă interesează îndeosebi prezentul. Despre el să ne scrii!

Ai puțință răbdare, stimate cititor. Prezentarea istorică a fost un simplu „cîștig” reportericesc. Vine și prezentul — un prezent bogat în semnificații. Te interesează industria? Poftim: te servesc cu promptitudine. E greu să memorezi. Nu vrei să notezi pe hîrtie? Incep: fabrica SICLA, fabricile 9 MAI și SILICA pentru cărămizi refractare, HORIA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN pentru carton gudronat, UZINELE CHIMICE cu o puternică secție de polimerizare de vinil, PROLETARUL (șamotă pentru cuptoare înalte și furnale), fabrica de prefabricate din beton și ultima — dar nu și cea de pe urmă — fabrica de ciment VICTORIA SOCIALISTA, ale cărei produse sînt bine apreciate și peste hotare.

După cite vedeci, un autentic buchet de înreperinderi de interes republican, mai toate profilate pentru materiale necesare vastului program de construcții: șantierelor deja existente și, mai ales, celor ce se vor deschide în anii următori pe baza planului economic de dezvoltare și la cel de perspectivă.

Dacă mi-am ales drept obiectiv fabrica de ciment VICTORIA SOCIALISTA, am făcut-o cu ține... a una dintre puținele întreprinderi ale noastre nominalizate în Directivă, ceea ce denotă importanța majoră ce i se acordă întru rezolvarea unei probleme de mare însemnătate: spațiul locativ.

Imi cer ferețare dacă mai adaug o singură frază despre trecut: fabrica a fost înființată prin anul 1920/21, cu o masivă contribuție a capitalului străin. Dar abia în anii de democrație populară a luat proporțiile impresionante de azi și a crescut ca voinic din basme într-un an cît alții în șapte... Cifrele de mai jos sînt concludente: de la o producție de 140.000 tone în 1953 s-a ajuns la 470.000 tone în 1959, iar în 1965 se vor produce 1.200.000 tone ciment, respectiv de opt ori mai mult decît la naționalizare. A sporit în aceeași proporție producția de calcar (materie primă pentru oțel și fontă), așa încît asigură în proporție de 50 la sută necesitățile industriale noastre siderurgice.

Despre productivitatea muncii se vorbește mult și se scrie poate și mai mult. Dar niciodată n-am înțeles mai limpede însemnătatea ei, decît în urma citirii pe un panou uriaș, aflat pe una din clădirile puărate cenzurii, o lucrășă pe care o reproduc textual: „Dînd cu unu la sută peste plan, contribuții la construirea a încă 1.000 apartamente pentru oamenii muncii din patria noastră”. Și intrucît colectivul fabricii s-a angajat, în cinstea celui de al III-lea Congres al Partidului, să sporească anul acesta productivitatea cu 2,5 la sută, înseamnă că a produs numai prin aceste eforturi suplimentare cimentul necesar pentru construirea a peste 2.500 apartamente. E ceva, nu? Dar să nu credeți că acesta este un col angajament al colectivului. Am mai notat: fabrica va produce peste plan în 1960, 15.000 tone de ciment, 2.300 tone ipsoș și 4.500 tone calcar metalurgic; va realiza economii peste plan în valoarea de 3.500.000 lei și va da beneficiu peste plan tot de 3.500.000 lei. Mărturisesc cîștig și nutreșc

o admirație fără margini pentru cifre, cu atât mai virtuos cu cît mă înurez amaric la cea mai simplă operație aritmetică. Iar cînd văd înșirate zerourile care sintetizează milioane, mă apucă ametele. Nu-i deci surprinzător că am căutat să cunosc personal pe Prometeii acestor depășiri, economii și beneficii.

Ca să mă pot descurca mai lesne prin labirintul acestor secții, am cerut sprijinul secretarului comitetului de partid, care poartă un nume de rezonanță: Ludovic de Valerio... În viața de toate zilele secretarul este mecanic și ca orice comunist autentic, preferă acțiunea, vorboret. Dar cum l-am silit cu felurite întrebări, n-a avut încotro...

Cunosceți desigur — a înțepat de Valerio — că Direcțiunile celui de al III-lea Congres nu trasează nouă „cimentarilor”, sardonii importante, de onoare. Va trebui să livrăm o bună parte din cimentul necesar construcției a încă 300.000 apartamente pentru oamenii muncii, în afară de școli, spitale, teatre, cinematografe, stațiuni, numeroase obiective industriale noi, precum și alte edificii de interes obștesc. Asta înseamnă că în anii ce vin va trebui să muncim mai mult, mai bine și să reducem substanțial prețul de cost. Dar sînt convins că vom izbăvi! În fruntea bălăcii pentru atingerea acestui țel se află sute de comunisti. Și cu asemenea comandanți plini de abnegație, e imposibil să nu birui orice greutăți.

Un entuziasm la fel de molipsitor am întâlnit și la directorul Jacob Alexandru, la inginerul șef Costă și la Ion Cojocaru, președintele comitetului sindical.

În vederea îndeplinirii obiectivelor noastre — mi-a precizat directorul — statul ne înlesnește fabrica cu încă trei linii noi de ciment ce vor fi executate în țară, la uzinele 23 AUGUST și MAO TZE-DUN. Noi mai urmărim însă și alți scop, care ține oarecum de prestigiu colectivității: am deținut cinci ani consecutiv, între 1952 și 1957, drapelul de frunțiși pe țară în ramura noastră de producție și vrem să-l recucerim...

Pilotat de președintele comitetului sindical am străbătut pînjeniișul de secții și am cunoscut oameni — adică pe cei care traduc în viață, prin muncă lor cotidiană, frumusețea gîndului ce le revin în urma Congresului al III-lea.

Iată-l spre exemplu pe maistrul principal Ilie Giurgiu de la secțiunea de reparatii mecanice. El, împreună cu șefii de echipă Traian Schiop și Vana Trofin, seconzii de echipă lor, se străduiesc să scurteze durata reparatiilor mijloacii și capitale ale agregatelor — unul din factorii de bază al îndeplinirii angajamentelor. Comunistul Ilie Giurgiu vorbește scurt, concis, aproape milițar, cu un adevărat comandant peste batalionul celor o sută și cincizeci de meseriași mecanici.

Vreți să aflați contribuția secției mecanice la angajamentele colectivului? Poftim! Și-mi deschide un registru cît toate zilele. Citesc și notez, că la moara de oțel numărul 3 se planificase o oprire pentru reparații de 310 ore, dar că ele au fost efectuate în numai 264 ore; de asemenea, că la cupitorul 4 de klinker prevăzută să fie reparat în 672 ore, s-au economisit 192 ore, el fiind repus în funcțiune după 480 ore; consecința? producția sporită cu sute și sute de tone... Al cui este meritul? „Al întregului colectiv!” — îi va răspunde maistrul Giurgiu, simplu și precis ca un comunicat de front. Și are dreptate, deoarece fabrica de ciment din Turda este un post avansat pe frontul construcției pașnice, în bălăcia pe care o duce partidul pentru socialism și bunăstarea poporului.

Mă veți lerta că vă plictisesc și cu alte cifre, dar ele imi par mai concludente și mai convingătoare decît zeci de volume beletristice. Deci...

Secția de cuptoare s-a angajat să dea în cinstea Congresului 11.000 tone de ciment peste plan și să contribuie cu 370.000 lei la economiile generale (pînă la 31 decembrie 1960). La fel și la secția mori de ciment, Comunistul Andrei Fuzer, maistrul principal, m-a condus la un panou pe care am citit:

Angajamente în cinstea Congresului:

15.000 tone ciment peste plan pînă la 31 decembrie;

Lei 400.000 economii;

Realizat: 13.600 tone și 300.000 lei economii.

Iată, așadar, că angajamentul pe un an întreg fusese aproape îndeplinit în numai cîteva luni...

Am mers o grupă de ucenici de la gospodărie, din casa în casa și am stat de vorbă cu fiecare. I-am convins repede să ne ajute, pentru că și noi li ajutam de ar: învîdășirile din sat au făcut arăturile cu tractoarele noastre. La 30 mai plantația a fost terminată.

După ce mi învîdășăz și alte acțiuni ale tineretului, din gospodărie (plantația a 700 de mii buci de salcîmii pentru tereniile predispușe eroziunii, crearea a 500 metri de gard viu, instalarea de-a lungul șoselei din sat, pe o distanță de un kilometru, a stîlpii de lumină electrică), inginerul își încheie dosarele și pleacă să viziteze gospodăria. Ne îndreptăm spre grădini. Mi arată verzele învelite care-și respiră neglijent foile pe pămînt. Mă previne că acum, în grădini, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

Am mers o grupă de ucenici de la gospodărie, din casa în casa și am stat de vorbă cu fiecare. I-am convins repede să ne ajute, pentru că și noi li ajutam de ar: învîdășirile din sat au făcut arăturile cu tractoarele noastre. La 30 mai plantația a fost terminată.

După ce mi învîdășăz și alte acțiuni ale tineretului, din gospodărie (plantația a 700 de mii buci de salcîmii pentru tereniile predispușe eroziunii, crearea a 500 metri de gard viu, instalarea de-a lungul șoselei din sat, pe o distanță de un kilometru, a stîlpii de lumină electrică), inginerul își încheie dosarele și pleacă să viziteze gospodăria. Ne îndreptăm spre grădini. Mi arată verzele învelite care-și respiră neglijent foile pe pămînt. Mă previne că acum, în grădini, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

INDEPİNIM

Faptele colectiviștilor

Intr-o altă multe surprize pe care mi le oferă cu bunăvoință, împletită cu o undă de șagă, tovarășul Gheorghe Goina, se află și vesteră trimiterii a cinci vaci cu lapte la o depărtare de 80 kilometri, în munți, pe Dezna în sus, la Moneasa. De cele cîcei vaci era numai decît nevoie acolo, la vila colectiviștilor. Vila e un termen de fapt impropriu. 20 de camere, 100 de locuri, bucătărie proprie și cîteva funcții noi aparute în nomenclatorul gospodăriei colective „Viața Nouă” din Sîntana, ne dau dreptul să o considerăm ca o odihnă. Cele 847 de familii, adică întreaga comună, au simțit nevoia de a se întreci cîteva săptămîni pe an la poalele munților, între brazi și izvoare limpezi. Mulți își aduceau astile aminte de vremea cînd coborau din munții Apuseni, cu donițe și ciubere, hoinărind prin țară, de vremea cînd erau moși, otrîndu-și prin exclamații guturale cercurii și doagele cimporilor, întîrind argași pe-o simbrine jălnică.

Și-au clădit, așa dar, o vilă solidă, elegantă și au asigurat o aprovizionare care merita a fi învidiată. Lapte proaspăt mult pentru puștile, zarzavaturi, pîine, carne, fructe, zahăr aduse cu camionul, toate în schimbul sumei de 9 lei pe zi. Colectiviștii în vilagiatu-ă plăcută.

Președintele gospodăriei, Goina, se declară cu mîndrie moș. Figura coluroasă, aspră, vortșete de la sine, surpriza, după cum spune el, nu trebuie neapărat să fie urmată de exclamații.

— E consecința unei stări de fapt. Sîntem bogăți. De opt ori și jumătate milionari. Și ca milionari avem modru să-i tragem o vilă, să dormim la Moneasa.

Sînt cîteva membri ai gospodăriei care și-au făcut un obicei din vilagiatu-ă: Ion Cornea, de pîidă, cu soția și copilul și-a făcut promenația de dimineață în Moneasa. Iți dă mina să o facă azi. Stratele jărășești nuse noutate nici pe litoral, nici pe altele singurului de stațiuni din lungul Carpaților. Înainte de învîdășia, acum, după ce încheie campania de recolare, după ce treră și cîntărește grîul, se înșurcă la sediul pentru Moneasa. Așa a făcut și Pătru Dobra, moș fost servitor, așa a făcut și Iosif Zimerman, cel cu 1000 zile muncă pe an.

Consecința unei stări de fapt. Ni se mai oferă o cifră, legată de starea

de fapt a cominei. 430 de case noi ridicate în anii ce-au trecut de la învîdășia gospodăriei colective. Aceasta înseamnă de fapt o comună nouă, alta decît cea cunoscută de fostele sîlgi în timpul cînd cu înțesarea năveșă a P.M.R., înmulțirea a devenit operația de bază solicitată cu precădere de colectiviști. Baza lor de plecare fiind puternică, nu s-au oprit la jumătăți de măsură. Nimeni nu s-a mirat cînd președintele, delegat la Congresul al III-lea al Partidului, a roștit cifre lămurare despre grîu, porumb, seclă și floarea soarelui. 3500—4000 kg. grîu, 6000 kg. porumb boabe, 50.000 kg. seclă de zahăr, 3.000 kg. floarea soarelui la hectar. A fi lămurat nu însemnează în același timp să te hazardezi. Un bun conducător știe să pregătească victoria cunoscîndu-și potențialul. Potențialul principii și omul. Fostul argat, fostul jăran sărăc, exploatat din trecut, stăpîn azi pe felnicii și familiarizat cu știința. Și, încă, în această vară, se vor înscrie la școli de specializare, un însemnat număr de colectiviști.

În această privință, Gheorghe Goina nu uită să amintească de sporirea irigațiilor, de grija pentru ridicarea fertilității solului, de semînțe și selecționări. Sînt termeni pe care i-a învățat, ca și ceilalți colectiviști de cînd și-au unit cele 35 familii în gospodăria colectivă. Termeni asimilați odată cu practica superioară a cultivării pămîntului, a creșterii vitelor și a complicării ocupației lor străvechi ridicată astăzi la rangul de profesune, cu diverse, din ce în ce mai diverse nomenclaturi... Angajamentul lui față de Partid va fi dus la îndeplinire, fără îndoială. Au totul pentru a reuși. Și vor reuși.

Și vor fi ridicate noi clădiri în satul de cîmpie, vor fi cumpărate garnituri noi de mobilă și va se trage electric în odăi proaspăt zugrăvite. Și camioanele vor căra pîine, carne, zahăr sau în munte, la Moneasa, unde moșul, aliat în vilagiatu-ă, contemplant răsărituri și apusuri de soare. Jos, în vilă se anunță masa și-n timp ce unii se pregătesc de pescuit sau vînătoare, vorbind de perspective și construcții, nu vor uita să spună că edificiul lor e trainic.

De fapt a cominei. 430 de case noi ridicate în anii ce-au trecut de la învîdășia gospodăriei colective. Aceasta înseamnă de fapt o comună nouă, alta decît cea cunoscută de fostele sîlgi în timpul cînd cu înțesarea năveșă a P.M.R., înmulțirea a devenit operația de bază solicitată cu precădere de colectiviști. Baza lor de plecare fiind puternică, nu s-au oprit la jumătăți de măsură. Nimeni nu s-a mirat cînd președintele, delegat la Congresul al III-lea al Partidului, a roștit cifre lămurare despre grîu, porumb, seclă și floarea soarelui. 3500—4000 kg. grîu, 6000 kg. porumb boabe, 50.000 kg. seclă de zahăr, 3.000 kg. floarea soarelui la hectar. A fi lămurat nu însemnează în același timp să te hazardezi. Un bun conducător știe să pregătească victoria cunoscîndu-și potențialul. Potențialul principii și omul. Fostul argat, fostul jăran sărăc, exploatat din trecut, stăpîn azi pe felnicii și familiarizat cu știința. Și, încă, în această vară, se vor înscrie la școli de specializare, un însemnat număr de colectiviști.

În această privință, Gheorghe Goina nu uită să amintească de sporirea irigațiilor, de grija pentru ridicarea fertilității solului, de semînțe și selecționări. Sînt termeni pe care i-a învățat, ca și ceilalți colectiviști de cînd și-au unit cele 35 familii în gospodăria colectivă. Termeni asimilați odată cu practica superioară a cultivării pămîntului, a creșterii vitelor și a complicării ocupației lor străvechi ridicată astăzi la rangul de profesune, cu diverse, din ce în ce mai diverse nomenclaturi... Angajamentul lui față de Partid va fi dus la îndeplinire, fără îndoială. Au totul pentru a reuși. Și vor reuși.

Și vor fi ridicate noi clădiri în satul de cîmpie, vor fi cumpărate garnituri noi de mobilă și va se trage electric în odăi proaspăt zugrăvite. Și camioanele vor căra pîine, carne, zahăr sau în munte, la Moneasa, unde moșul, aliat în vilagiatu-ă, contemplant răsărituri și apusuri de soare. Jos, în vilă se anunță masa și-n timp ce unii se pregătesc de pescuit sau vînătoare, vorbind de perspective și construcții, nu vor uita să spună că edificiul lor e trainic.

Ștefan LUCA

TINERI DINTR-UN G. A. S.

Interetul de la G.A.S. Tigueni, din raionul Curtea de Argeș muncește bine. Primul care mi-a spus-o (mi-a spus-o mulți, mi-au confirmat-o apoi faptele) a fost inginerul-șef Bărbulescu Gheorghe. Un tânăr slăbuz și brăzdatu-ă fin. Cînd am intrat în biroul său și mi-am anunțat rostul, dînsul a întredat pe statistician care lucra la o masă alăturată:

— Stimate, cine a scris pentru ziar articolul despre „plantația tineretului”? Acesta, un băiat voinic și cam greoi, permanent stîljenit de ceva, poate de faptul că e așa greoi, răs-punde agale, după un timp:

— Păi trebuie să-l scrie... Nu mai fiu bine mînte cine, dar tare mă tem că nu l-a scris nimeni. Inginerul clătină nemulțumit din cap, apoi îmi explică:

— Uite de ce e vorba. Tineretul din gospodăria noastră s-a angajat ca în cinstea Congresului să realizeze economii în valoare de 100.000 lei, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

Am mers o grupă de ucenici de la gospodărie, din casa în casa și am stat de vorbă cu fiecare. I-am convins repede să ne ajute, pentru că și noi li ajutam de ar: învîdășirile din sat au făcut arăturile cu tractoarele noastre. La 30 mai plantația a fost terminată.

După ce mi învîdășăz și alte acțiuni ale tineretului, din gospodărie (plantația a 700 de mii buci de salcîmii pentru tereniile predispușe eroziunii, crearea a 500 metri de gard viu, instalarea de-a lungul șoselei din sat, pe o distanță de un kilometru, a stîlpii de lumină electrică), inginerul își încheie dosarele și pleacă să viziteze gospodăria. Ne îndreptăm spre grădini. Mi arată verzele învelite care-și respiră neglijent foile pe pămînt. Mă previne că acum, în grădini, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

Am mers o grupă de ucenici de la gospodărie, din casa în casa și am stat de vorbă cu fiecare. I-am convins repede să ne ajute, pentru că și noi li ajutam de ar: învîdășirile din sat au făcut arăturile cu tractoarele noastre. La 30 mai plantația a fost terminată.

După ce mi învîdășăz și alte acțiuni ale tineretului, din gospodărie (plantația a 700 de mii buci de salcîmii pentru tereniile predispușe eroziunii, crearea a 500 metri de gard viu, instalarea de-a lungul șoselei din sat, pe o distanță de un kilometru, a stîlpii de lumină electrică), inginerul își încheie dosarele și pleacă să viziteze gospodăria. Ne îndreptăm spre grădini. Mi arată verzele învelite care-și respiră neglijent foile pe pămînt. Mă previne că acum, în grădini, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

Am mers o grupă de ucenici de la gospodărie, din casa în casa și am stat de vorbă cu fiecare. I-am convins repede să ne ajute, pentru că și noi li ajutam de ar: învîdășirile din sat au făcut arăturile cu tractoarele noastre. La 30 mai plantația a fost terminată.

După ce mi învîdășăz și alte acțiuni ale tineretului, din gospodărie (plantația a 700 de mii buci de salcîmii pentru tereniile predispușe eroziunii, crearea a 500 metri de gard viu, instalarea de-a lungul șoselei din sat, pe o distanță de un kilometru, a stîlpii de lumină electrică), inginerul își încheie dosarele și pleacă să viziteze gospodăria. Ne îndreptăm spre grădini. Mi arată verzele învelite care-și respiră neglijent foile pe pămînt. Mă previne că acum, în grădini, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

Am mers o grupă de ucenici de la gospodărie, din casa în casa și am stat de vorbă cu fiecare. I-am convins repede să ne ajute, pentru că și noi li ajutam de ar: învîdășirile din sat au făcut arăturile cu tractoarele noastre. La 30 mai plantația a fost terminată.

După ce mi învîdășăz și alte acțiuni ale tineretului, din gospodărie (plantația a 700 de mii buci de salcîmii pentru tereniile predispușe eroziunii, crearea a 500 metri de gard viu, instalarea de-a lungul șoselei din sat, pe o distanță de un kilometru, a stîlpii de lumină electrică), inginerul își încheie dosarele și pleacă să viziteze gospodăria. Ne îndreptăm spre grădini. Mi arată verzele învelite care-și respiră neglijent foile pe pămînt. Mă previne că acum, în grădini, plantații prin valoare voluntară a suprafață de 50 ha, pe un teren ce nu putea fi dat în folosința agriculturii. La această acțiune am antrenat și pe tinerii din sat.

Cum?

În lanul de orz al unei gospodării Agricole de Stat

Nicolae VELEA

LITERATURA ȘI VIAȚA

Dați în înțeles nu ești nimic care să nu fi fost înainte în simțuri, în literatură nu există nimic care să nu fi fost înainte în operele și altele în realitate. De aceea una din ideile reieșite cu căldură în Raportul prezentat de tovarășul Gheorghiu-Dej la cel de-al III-lea Congres al P.M.R. este necesitatea unui strâns contact al creatorilor cu viața: „... se cere îndosebi, spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — cunoașterea aprofundată a realității, studierea lor îndelungată, contactul viu, permanent, al artistului cu oamenii muncii — văitori cruzi ai orșelor sale. Numai astfel în paginile cărților, în operele de artă va putea din plin viața noastră atît de bogată, în faptele ei mărețe, cu ideile ei nobile, cu luptele ei victorioase”.

Principiul după care literatura nu este altceva decît reflectarea într-o formă specială a lumii inconjurătoare se verifică pînă în detalii. Exegeții care se străduiesc să lumineze personalitatea artistică a unui scriitor în funcție de biografia lui și de împrejurările mari și mici a căror presiune se resimte în operă, nu fac numai un simplu exercițiu de confruntare, ci împlinesc — atunci cînd oportunitatea reușește — o misiune importantă a criticii, aceea de a pune în evidență transfața permanentă și vitalizantă de realitate în organismele literare. Scriitorii pun în operele lor mai puțină imaginație decît se crede și mai mult spirit de observație. Ei au de fapt puterea de a reține clipa gînditoare, de a păstra căldura subtilă și sfumurie în durabilitatea unui vers, a unei fraze, care ne trimite mereu ca o placă de patefon, ori de cite ori trece pe acolo urea sensibilității noastre, vibrația primară. „Te urmărește săptămîni / Un pas făcut a lene” — spune poetul, Pasul ezitant, lent, al iubitei, la urmărit pe poet cu gențile lui semnificative și și-a făcut inexcuzabil loc în vers. Pe noi ne urmărește nu numai gestul femeii, împovărit de simțire, ci și emoția tristă, nedreptăți a poetului, posibilitatea repetării ei, ea și comuniunea în care se include inevitabil și pe noi acest „eu” echivalent al frantuzescului „sau cu neîntrecut man” — Te urmărește săptămîni, „Voaia roz al Adelei, care dispare pentru totdeauna după un ocol de stradă, cînd lăbrăleaua spune: „În clipa aceea a început trecutul” trebuie să fi fluturat tot atît de diafan și de trist și în realitate. Voaia aceea trebuie să fi existat. Dostoievski a trăit el însuși aceea condamnare la moarte, contramandată în ultimul moment; Ion al lui Brebeanu, îngunghind și sîrind pămîntul, reproduce o scenă precută a sa. „Hoinărind pe coastele demprejur satului, — va spune mai tîrziu scriitorul — am zărit un țaran îmbrăcat în straie de sărbătoare. El nu mă vedea... Deodată s-a aplecat și a sărutat pămîntul. L-a sărutat ca pe o iubovnică... Scena m-a uimit și mi s-a tămpărit în minte, dar fără vreun scop deosebit, ci numai ca o simplă observație”. Goethe pretindea că „Cele mai de seamă opere ale poeziei sînt poezii ocazionale”. În retorta scriitoricească se află întotdeauna o moleculă de viață, de adevăr care îmlește combinațiile ulterioare ale ficțiunii, care le conferă impulsul creator primar. „Ion” s-a născut, după mărturisirea lui Brebeanu însuși, în cursul unui îndelungat proces de clarificare teoretică și artistică asupra problemei fărîngăriei, prin care a trecut autorul lui, dar originea îndepărtată și o trage din scena citată mai sus și înregistrată „fără vreun scop deosebit” (1).

Transformarea evenimentelor reale în evenimente literare înseamnă însă crearea unei realități noi, independente chiar de autorul ei: „Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost, / De mi-ți ia la ureche și rid de cite-ascu! / Cu de dureri străine?... O amuzică detașată a artistului de propria lui creație devine un semn al viabilității și al valorii ei obiective. Celor, asistînd la o reprezentare a „Pescărușului” încerca un sentiment bizar de așteptare: „Pe alocuri nici nu-mi venea să cred că eu sînt cel care a scris lucrurile astea”. De ce? O dialectică inevitabilă se împlinesc în acest proces continuu, o mișcare perpetuă de la obiectiv la subiectiv și îarși la obiectiv (dar nu înapoi).

În momentul de față apropierea artistului de realitate, reflectarea în artă a sensului existenței sociale, a căpătării o solidă întărire teoretică datorită esteticii marxist-leniniste devenind un principiu călăuzitor pentru scriitorii realismului socialist. Sînt cunoscute rezultatele feroce la care au ajuns mulți dintre scriitorii noștri în urma unei documentări reale și complexe. Pretind că mult timp pe șantier sau în mijlocul țărănilor colectivști, în uzine, în fabrici și asimilînd creator învățătura partidului clasei muncitoare ei au reușit să ogîndească aspecte esențiale ale noii configurații sociale, ale operii de construire a socialismului, din țara noastră și să pătrundă înțelesul orientării ei majore și revoluționare ale la bază o cercetare asidua și multilaterală a lumii, a cunoașterea materialismului dialectic și istoric. După cum se arată în Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej: „În prezent, activitatea ideologică, mune de lăcărare a întirzirilor educației burgheze din conștiința oamenilor este tîrîmîndul principal al luptei de clasă, al luptei între vechi și nou”. De aici decurg pentru scriitorii îndatoriri de mare răspundere. Trăim în cea de-a doua jumătate a secolului XX, într-un moment unic al istoriei, cînd se afirmă puternic lumea nouă, lumea socialismului, eliberată de servitutea socială, o lume care are urșita putere și voință de a se ocupa de dezvoltarea maximă a condiției umane, de înflorirea liberă a personalității omului. Reflectarea realității socialiste va însemna din ce în ce mai mult revoluționarea psihologiei literare, a problematicei morale, a conflictelor care trebuie să exprime un nou sistem de relații între oameni etc. Exemplele unor scriitori ca Gorki, Maikovski, Șolohov, Felin, Bertold Brecht, Aragon arată că spiritul novator al literaturii contemporane se sprijină pe eliminarea revoluționară pe care l-a căpătat viața însăși. Marii reprezentanți ai realismului socialist au fost totdeauna militanți politici, participanți activi la evenimentele concrete ale secolului.

Scriitorul trebuie să vorbească de înălțimea acestei lumi noi și toate detaliile vieții trebuie înecate în perspectiva universală a unei legi pe care o exprimă practic această lume. Cunoașterea realității înseamnă în același timp viziunea plastică exactă a gestului cu care omul muncitor își sterge fruntea de sudoare și știința integrării acestui gest într-o semnificație socială, care amplifică, dîndu-i rezonanță mai puternică și mai prelungă. Cînd Adam vine la porțile raiului, hotărînd să-l cucerască, horavimii ridică sabia de foc „și o așază de-a surmeză în intrări / Cum er rînduțiile slujbei”. Dar:

„Adam face un pas,
Se uită la heruvim,
Se uită la sabie
și zîmbeste:
„Eu sînt cel ce fac revoluții,
portare!”

(Maria Banuș „La porțile raiului”) Acest Adam care înălțur „la fiice poartă un paznic cu spadă de foc / în slujba legii bătrîne / războiul, silinția, întinerul, holie” și „care plătete cu sînge fiecare victorie, fiecare petec din raiul ecarit, este, ca să folosim expresia dragă unui alt poet, „strîmîntul timpului noi”. Maria Banuș și-a ales un eroi simbolic care prin natura lui vorbește în numele societății. Dar în aceeași măsură reprezentanți ai timpurilor noi sînt tot acești Ilii Barbu, Vițu sau Anton Filip, care aduc lumii un sens nou, o dragoste de viață, de muncă și de libertate în care reînnoaște zîmbetul cald și sigur al noului Adam: „Eu sînt cel ce fac revoluții, portare!” Zîmbetul acesta nu este o creație literară sau nu e numai o creație literară. E zîmbetul muncitorului care apasă sub neîndurarea strugului oțel și fierul, e zîmbetul tractoristului care desfelește o brazdă amărîtă de milenii.

În „Bariera” este un copil care făcînd comparație între traiul lui miser de-acasă și existența îndestulată și ușoară a unei familii la care sora se spală rufe, simte deodată o mare dorință de a evada din mediul său. Vișele lui sînt ciudate, dar semnificative. Fînică, deși vede falsitatea, complicitate, incoștătență unei existențe burgheze, dorște alt de tare să scape de mizerie și să-și depășească starea socială încă acceptată — în via deocădată! — toate servitutele, numai să ducă o viață ușoară și plină de lustru exterior: „...Ar fi vrut o nevastă bogată și frumoasă, Bineînțeles, nevasta n-o să-l iubescă, ci numai o să se prefacă, dar cu grație și îndemănare. O să-l înșele cu prietenul lui cel mai bun, înalt, fînion la ministerul de externe, omul în care avea cea mai mare încredere. Se va vedea în camera soției, după aceea, avînd o explicație rece și politicoasă, fără să ridice glasul niciunul din ei, așungînd la concluzia că, în interesul educației copiilor, e mai bine să rămîni împăcîți și să păstreze aparențele”. Copilul refuze, de fapt, în lîmii mari, prototipul vieții intime a burgheziei, popularizată de romanele ieftine și dintr-o perversitate morală precoce se lasă sedus de aparențele strălucite chiar știînd ce se ascunde îndărătul lor. Vițu se întorșează fiindcă

în apucăturile fiului său nu vede „o simplă greșală” și „o părere necerșită despre viață”. Vițu este un comunist și el dorește să vadă lumea renovată din interior, lucruri lui este lupta revoluționară împotriva burgheziei și încrederea în victorie. Pîrit de la această înălțime, bietul Fînică devine un mic-burghes meschin și mărgînit. Nea Vițu rînit atît de adîne în scîntimetele lui de sufletul bastard al fiului său, reprezintă omul care începe să se aibă alte motive de bucurie și de întristare.

Realitatea nouă pătrunde prin porțile literaturii noastre, influențînd-o nu numai în orientarea ei generală, ci pînă în detalii. Oamenii sînt alfel veseli și alfel trîști astăzi, în realitate și în literatură. Cunoașterea conștiinței și a vieții noastre, apropierea, așa spune biografic, a marilor ei probleme, de către scriitorii reprezintă una din condițiile principale ale dezvoltării literaturii. Scriitorul trebuie să fie în primul rînd un bun cunoscător al epocii sale, un observator pasionat al ei, un interpret inteligent și avizat al idealurilor nobile ale socialismului. Datoria lui este să-și întărească legăturile cu viața poporului, să găsească noi forme de participare la mune de formare a conștiinței socialiste a maselor. De la o astfel de experiență de viață, care coincide cu sensurile epocii, trebuie să pornească scriitorul contemporan pentru a făuri opere de durabilitate.

Georgeta HORODINCA

VASILE DOBRIAN

„În noua locuință”

Condiții noi — sarcini noi

În încheierea lucrărilor celui de-al III-lea Congres al P.M.R., tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej spune că „cel de-al III-lea Congres va rămîne în istoria partidului și a poporului nostru ca un eveniment de însemnată deosebită”, și că „într-un nou etapă de dezvoltare a deșvoltării țării — etapa deșvoltării construcției socialiste”.

Acesta nouă etapă din istoria partidului nostru va produce, se înțelege, schimbări substanțiale și în configurația literaturii actuale. A spune că fizionomia unui literaturii, structura ei interioară sînt determinate de condițiile social-istorice, înseamnă a repeta un adevăr știut, admis de toată lumea în estetica materialistă. (Bielinski declara că dacă Shakespeare ar fi trăit în altă epocă istorică, talentul său ar fi strălucit tot atît de orbitor, dar ar fi fost cu totul altfel colorarea, vibrația, într-un cuvînt spiritul operelor sale). Ogîndînd transformările radicale din țara noastră, și animată de spirit revoluționar, creația contemporană și-a constituit caracteristicile proprii, o factură deosebită. Amintesc numai noștată tipologiei cum ar fi chipul, alt de irecvent în scrierile de eroi, al omului simplu, aldată amil și diens și care în vremurile noastre cunoaște redresarea umană, înflorirea personalității, participînd liber și conștient la înzîrirea istoric.

Schimbările pe care le anunță noua etapă istorică sînt, desigur, în primul rînd de ordin economic. Țara noastră va intra într-un înalt ritm, mai rapid, de industrializare socialistă. În agricultură se va înfăptui colectivizarea totală, realizîndu-se caracterul unitar al economiei. Se vor înălța gîrații ai industriei grele, precum combinatul siderurgic de la Galați, ca și alte urșige construcții. Pe scurt, se va deșvoltă construcția socialistă, făcînd din patria noastră una dintre țările cu o înaintată economică.

Dar toate aceste modificări cruciale în peisajul economic vor provoca și importante deplasări în condițiile de viață și conștiința oamenilor. Documentele celui de al III-lea Congres al P.M.R. oferă alt scriitorilor cit și criticilor, numeroase subiecte de meditație. Mă opresc asupra cîteora.

Tara noastră devenind treptat o puternică țară industrială, scriitorii vor cunoaște noi și grave îndobituri

în corectarea lacunelor pe care le mai prezintă creația lor privitor la cunoașterea temeinică a vieții clasei muncitoare. Mutășile sociale care au avut loc și care vor fi accentuate în următoarea perioadă istorică, fac, așa zice, imposibilă ogîndirea veridică a oricărui sector din realitate fără a se studia tipologia specifică a muncitorului, coordonatele sale psihologice. Nu sînt opriri asupra așa-numitelor teme rurale. Poate cineva să redea transformările care au loc în viața satului, fără a se ocupa de figura muncitorului care este fie activist de partid, fie tehnician, ca să nu mai vorbim despre S.M.T.-uri — aceste importante detașamente ale clasei muncitoare? (Să adăugăm și faptul că mulți țărani sînt și vor fi atrași în orbita marilor construcții socialiste, mărînd ponderea acelor părți din populație care lucrează în industrie). Același lucru este adevărul și pentru tema vieții intelectuale. Și nu mă refer la împrejurarea că întreaga noastră intelectualitate luată și-și însușească etica nouă a clasei muncitoare, ci la greutatea specifică, sporită a intelectualilor proveniți din rîndurile muncitorilor și țărănilor muncitori. Să nu uităm că 95 la sută dintre cei care învață în institutele de învățămînt superior vin din aceste medii. Iar pe de altă parte crește tot mai mult pregătirea tehnică a muncitorilor care se apropie de cea a inginerilor. Comparativele rigide, tematice, la care mai apelează unii dintre criticii sub influența istoriilor literare din trecut, cînd între aceste activități existau opoziții violente, se dovedesc rugînte și anacronice.

Modificările relatate nu pot fi însă înțelese fără a se ține seama de ofensiva pe care o deșfășoară pe toate planurile, morala nouă socialistă. În Raportul finit la Congres se arată ce forță reprezintă îndeplinirea acestor obiective, conștina tot mai înaltă a oamenilor muncii, identificarea lor cu interesele generale, încrederea diră în viitor, hotărîrea de a contribui cu tot elanul la victoria deplină a socialismului. Este de la sine înțeles că noua etică se afirmă în luptă cu deprinderile, gusturile, concepțiile care poartă pecetea trecutului — și care constituie tot aitea surse de conflicte dramatice pentru literatură. Nu trebuie să uităm nici un moment, ceea ce spune tovarășul Gheorghiu-Dej, că „În prezent, activitatea ideologică, munca de lichidare a înșurătorilor educației burgheze din conștiința oamenilor este tîrîmîndul principal al luptei de clasă, al luptei între vechi și nou”. Literatura noastră participînd cu mijloace specifice în această luptă și sub presiunea noilor procese social-umane, își va adînci și dezvoltă caracterul socialist, eliminînd ultimele surse ale influenței curentelor literare burgheze.

Si cit de bogat este materialul pe care scriitorii noștri îl au la dispoziție — și-l vor avea într-o măsură din ce în ce mai mare, asupra fizionomiei omului nou — ca mai mare curcieri a revoluției socialiste! O mulțime de creații, la care mulți creatori de altădată visau, capătă o înfășurare impresionantă. Aș vrea să subliniez una singură din caracteristicile sale: sfera vastă a activității și care-i conferă un profil spiritual nemălințit. Eroilor din trecut le erau străine anumite aspecte din societate. Deșori dramele lor se consumau într-un mediu strict casnic, asta și ca o izolare voită de viața publică din ne dreptele orînduri. Dar în focarul vieții intime a eroului nostru se concentrează toate problemele orînduirii

tură. Nu trebuie să uităm nici un moment, ceea ce spune tovarășul Gheorghiu-Dej, că „În prezent, activitatea ideologică, munca de lichidare a înșurătorilor educației burgheze din conștiința oamenilor este tîrîmîndul principal al luptei de clasă, al luptei între vechi și nou”. Literatura noastră participînd cu mijloace specifice în această luptă și sub presiunea noilor procese social-umane, își va adînci și dezvoltă caracterul socialist, eliminînd ultimele surse ale influenței curentelor literare burgheze.

Mal este nevoie să spunem că în noua etapă istorică va spori și sentimentul de răspundere al creatorilor față de societate? De altfel încă de la Eliberare, literatura noastră, dezvoltînd tradițiile progresiste și revoluționare, a avut totdeauna steagurile ridicate la luptă, luînd parte activă la bătăliile istorice înscrise de masele muncitoare sub conducerea partidului de avangardă. Ogîndînd cu patos și cu o înaltă finută artistică transformările care vor surveni în peisajul țării și în conștiința oamenilor, literatura noastră va ajuta la îndeplinirea minunatelor perspective deschise de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. Alături de marea construcție socialistă, sîntem siguri că se vor crea și marea opere literare care să zugrăvească noile trădături ale poporului nostru, frumusețea vieții noi care, cum arăta tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în Raport, este „atît de bogată, cu faptele ei mărețe, cu idelle ei nobile, cu luptele ei victorioase”.

AI. OPREA

Pacienți și doctori

(Urmare din pag. 1)

care-l țîn prizonier, nu face deșirare, zburcunul și neputința de a țiesi din marea împas al artei contemporane burgheze. Pomenînd cu Kanter, Pierre Emmanuel, Spunet: „Înainte de a face din noi contemplativi unei religii a imanenței, s-ar cuveni să se țînă seama de toate rațiunile negative care ne condamnă mai puțin contemplației cit unei anumite pasivități”. „Există în vocația poetică o rădăcină de slăbiciune care face din noi niste exilați înainturii țării... „Misticistica noastră e tot atît de vagă ca și filozofia noastră”.

Simțind cu acuitate împasul în care se află poezia burgheză dar neputînd — sau nevoînd — să găsească adevărată ieșire: legătura poeziei cu interesele și lupta maselor populare — poetul exprimă niște foarte nebușose și spirituale aspirații către o „conversaune spirituală a omului modern” (cum? rîmîne o taină) „și transformarea ei în forță”.

În preajma anului 1000 oamenii îmbeșici de misticism, dominați de Biserică, așteptau silrșitul lumii, judecata supremă și purificarea sufletelor prin foc și pucioasă.

În 1960 în plină epocă atomică, în Parisul lui Voltaire și al lui Jaurès, un poet sensibil și rafinat, așteaptă soluționarea problemelor fundamentale ale poeziei de la o „conversaune spirituală” tot atît de fantasmagorică și irealizabilă ca și viziunea medievală a sfirșitului lumii.

Dacă poziția sa mistică, idealistă, îl împiedică pe Pierre Emmanuel să găsească țirul conducător și ieșirea din labirint, sensibilitatea sa de poet îl face totuși să resimță cu acuitate și să exprime cu accent de autentic dramatism carența gîndirii și a artei burgheze actuale: „Atia timp cit von rămîne aplecăt asupra mizeriei noastre spiritualității, incapabili de a exprima omul în întregime și de a nu adapta limbajul totalității dramatice a realității, von fabrica un pseudo-sacral pentru o elită, ea însăși lipsită de vlagă”.

Tristă, zguduitoare mărturisire! Și îngrozitor de adevărată.

Dacă medicul crud, pretențios și clinic, suscită oarece și disprețul ericării om normal — ce reacții, ce sentimente strînește în noi acel bolnav în stare disperată care refuză să-și întîndă mîna și să ia medicamentul salvator aflat în preajma lui? Complexe, contradictorii sentimente și totuși ușor de ghicit.

Maria BANUȘ

Glăsușul popoarelor

(Urmare din pag. 1)

țării a solidarității dintre partidele muncitorești și comuniste din lumea întreagă. La Congresul partidului nostru au vorbit reprezentanți ai poporului comunist și muncitorilor din numeroase țări și din toate continentele. Cu toți și-au arătat admirația și bucuria față de succesele obținute de partidul nostru, de oamenii muncii de la noi pe drumul socialismului. Subliniînd că marile cuceriri obținute de poporul romîn constituie un succes al cauzei socialismului și păcii în general, ei și-au exprimat din nou și cu toată țaria sentimentele de solidaritate trinitică ale maselelor muncitoare din țările pe care le reprezintă, cu politica de pace, de coexistență pașnică dîșă de către lagărul socialist în frunte cu Uniunea Sovietică.

Pe de altă parte, capitaliștii mulțor deșegăi din țările europale, dependente sau coloniale a impresionat pînă la lacrimi. Din evocările lor elocvente am reținut nu numai torturile la care sînt supuși patrioții și comunistii din diferite țări, dar și atîtea din manifestările derizorii și avînturile luptei maselor din întreaga lume. În zadar încearcă reacțiunea greacă să acopere glăsușul patrioților eleni, în zadar încearcă călăul Franco să stăvilească mișcarea democratică din Spania, în zadar încearcă

șahul Iranului să nimicească pe luptătorii pentru eliberarea poporului lor din cătușele imperialismului și feudalismului. Numic nu va salva de la pieire pe strigoi, pe fâșciști, pe colonialiști, pe cei condamnați de istorie. Liliabete Flynn, o vechi militanță a mișcării muncitorești americane a venit ca delegată la lucrările Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român. După cum a spus în cuvîntul ei, urea să-și petreacă ultimele zile ale vieții printre muncitorii americani povestînd despre viața minunată a țărănilor socialisti.

Reprezentanții partidelor comuniste și muncitorești veniți la Congres au demascat politica războinică a capitaliștilor și colonialiștilor. Popoarele vor să trăiască în pace, țără soaima morții. Nici un popor din nizi o țără nu-i dorește de amertăni cu bazele lor atomice, cu avioanele lor de spionaj, cu bombardierele care zboară permanent și pară în ele distrugerea și moartea.

Reprezentanții partidelor comuniste și muncitorești veniți la Congres au demonstrat că vrerea popoarelor va învinge forțele războinice, formate dintr-un număr mic de tramezi truhăți de țaria neputinței. Azi, frontul socialismului și al păcii — în frunte cu Uniunea Sovietică — este mai unit și mai puternic ca orîndul!

Dumitru CORBEA

RĂSPUNDEREA NOASTRĂ

(Urmare din pag. 1)

Muncitorul, tineretul vrea să respire aerul înalt și proaspăt, necum mizeria și murdăria, mișcările, ale tîmniței de Ivoriu. Năvînd anțene, rădăcini în realitate, omul din turn nu mai are cum să pompeze seva bogată și hrîntitoare a pămîntului. În vinele sale curge un singe anemiatic, hrîntit cu abstracțiuni. Rodul acestor singuratic meditații? Flori oilite, lipsite de culoare și de parfum, fructe fără gust, plante de seră, trisești de acvoriu, crepusculul lui I. Coborîți în ei însuși, căuțînd numai acolo izvoarele inspirăției, cel ce s-a izolat în turnul de fildeș re nunță de bunăvoie la materiile inenjurătoare. Se analizează, se introspectează, duce la o tehnică supremă a spinărcării în patru a firului de păr. Vrea să fie original cu orice clipă. Această căutare a originalității îi poartă pe meandrule evotismului, ale utopiei, ale abstracțiunii, ale absurdului. Tot mai mult i se restringe și-l stringe cercul inspirației, al posibilităților lor de-a ogîndi în opera lui lumea cu soarele și cu furtunile ei, cu zăpezele care fecundază bobul din adîncul pămîntului, freamătul de muncă, de luptă, de întreceri, de triușne, care pulsează-n jurul său.

În mersul înainte al umanității, gînditorul, savantul, poezul, pictorul, muzicantul care se contemplă numai pe sine însuși, rîmîne coșec desprins din marea stol universal, pasăre împăiată, fără mărunțate și fără cîntec.

Oricît ar fi de strălucitoare penete înfipite în pielea cusută,

mificată a pasărei defuncte, ele vor rămîne podoabe fără viață, artificiale, fiindcă le lipșese contactul cu singele cald și generator, integrarea într-un ansamblu viu, protector.

Și, dimpotrivă: Intelectualul care se avîntă în lupta vieții, în freamătul acțiunilor, va găsi în fiecare clipă în fiecare peisaj, în fiecare efort omensc material bogat, surse de inspirație, de forțificare.

Va călea pămîntul voincesc, Nu-l va întorce din drum nici o interperie. Satisfacția de a participa la construirea unei lumi noi, de a nu fi un simplu spectator al evoluției, al revoluției care se deșfășoară imens, sub ochii lui, îl va da încredere în sine, mîndria de a fi pus și el o piatră la temelia viitorului.

Înaintea de-a porni în marea călătorie spre țările sudului, berzele Europei fac un popas asupra capul Kaliacra. Acolo fiecare își smulge penetele bolnave, care le-ar împiedica în zboare-n ritmul unanim al stoului.

Să imităm înțelepciunea zburătoarelor. Să ne descolorosim de toate penetele, de toți fulgii nesănătoși care ne-au rămas din trecut, balas nu numai înțelul, dar și înșăcările: preiudecții, judecării retrograde, ideășme șterpe, scaeți îndărătnici, vanități izolatoare, și le scuturăm pe toate ca și putem împlini, cu arpeci immaculate și vinșose, marelge zbor spre limenul înșăzgatului mișne, spre zorii comunismului.

Victor EFTIMIU

Teatrul „Vahtangov” la București

Chemarea Teatrului „Vahtangov”

urneul Teatrului „Vahtangov”, scurtul său turneu, nu este numai un felicitat prilej de întâlnire cu două spectacole deosebite. Ne-am întâlnit în aceste zile nu pe un simplu, ci o trupă merituoasă, ci cu un TEATRU, și nu cu un teatru oarecare, ci cu un ansamblu revoluționar care acordă conținutul socialist al operelor de artă întreaga sa rivă inovatoare! Am avut din nou ocazia să ascultăm chemarea viguroasă și tulburătoare a unui dintre cei mai îndrăgii soli ai artei teatrale cu adevărat contemporane.

Ați observat? Nimic nu este lăsat la întâmplare în spectacolele acestui colectiv viu, nici o intervenție nu este arbitrară, nici un pas nu este gratuit. Încă odată am asistat la munca însuflețită a unui ansamblu unit, cu o vârfătoare organizare interioară, cu în care toate energiile sunt legate cu firul magic al unui crez artistic comun. Ca la orice teatru adevărat care acționează ca un organism complex și unic, pe scenă n-au pășit vedele nărușoare inconjurate de parteneri în subordine. Am aplaudat dimpotrivă o rețea de mari actori înrudiți, crescuți în spiritul aceleiași școli, formați în rigoriile aceluiași stil, capabili să transpună prin jocul lor interior viziunea regională înaintată. Iată de ce direcția de scenă își manifestă la „Vahtangov” puterea și spiritul înnoitor nu în liniile exterioare ale scenetajului care la un ochi spectatorilor neexperimentați. Regia se concentrează ac asupra actorului care trece pe primul plan, făcându-și loc cu fermitate, prin simplificarea extremă a decorului și a recuzitei. Evident soluțiile scenografice ingenioase nu pot lipsi, dar ele sînt create pentru a servi supuse omul de pe scenă, principial responsabil pentru descifrarea emoționantă a textului dramatic.

Ceea ce atrage atenția în mod deosebit la viziunea spectacolelor Teatrului „Vahtangov” este localul fapt că punându-se în centrul realității scenei trunchiului actor-spectator a fost creată o linie de joc specifică, o muzică a mișcărilor distinctă, o formație a actorului unitară. Duciind o paralelă proprie la ideile despre teatru ale lui Stanislavski, Vahtangov și discipolii săi au abandonat teza teatrului „trăirii” în clipa când aceasta atinsese pragul naturalismului antiteatral. Mișcarea inovatoare a Teatrului de Artă se profilează strălucit în amănunțita și vie școlii vechi romantice, declamatoare. Ea a dobândit mari succese printr-o viziune realistă, minunată, fundată

pe felul nobil al înținerii adevăratei în scena teatrelor. Dacă ar fi trăit în zilele noastre este însă de crezut că Stanislavski însuși ar fi renunțat la acele formule regizorale care s-au academatizat. În acest sens trebuie să înțelegem repetatele sale apeluri la caracterul dinamic și continuu al înnoirii în artă. Transformările revoluționare pe plan social aduse în cele peste patru decenii care au urmat Revoluției din Octombrie au creat un om nou, o problemă nouă, cerințe substanțiale diferite ale unui public de teatru cu altă structură morală, cu altă educație civică. Ideile lui Vahtangov despre teatru, ideile aceluia pe care creatorul Teatrului de Artă l-a numit „urmașul” său și „speranța artei rusești”, s-au dovedit a fi prilej de dezvoltări revoluționare a artei realist-socialiste. Este meritul lui Ruben Simonov și al celorlalți regi-zorii formați de acesta, de a fi realizat după moartea timpurie a întemeietorului școlii un ansamblu actoricesc de spirit vahtangovist, fidel și inspirat totodată, înțelegând care sînt cerințele teatrului în care lucrează, și preluând în această vreme posibilitățile largi pe care acest mod de teatru le oferă înforții personalităților artistice interpretative.

Actorii de la „Vahtangov”, după formularea sugestivă a lui R. N. Simonov, nu vin la teatru seară de seară pentru „a trăi” ci pentru „a juca”. Frazologia care înconjoară ideea contestabilă a unui teatru în care actorul trebuie să pornească de la principiul „eu în împrejurările date” a fost respinsă la timpul ei de către Vahtangov, care a subliniat primedea aceleiași formule simplificatoare. Limitind sfera emoțională a unui rol la experiența strictă de viață a interpretului înseamnă să renunți la explorarea amplă și adincă a rolurilor cu adevărat complexe. Intr-adevăr umflarea nefirească a principiului „trăirii” în defavoarea „jocului” inteligent al unui actor care gîndește, duce fie la primedea naturalismului, fie în îndatătura conținutului „anti-teatral” și în orice caz la negarea naturii artistice specifice acestui gen de cultivare a frumosului. Nu întră nicicum în vederile școlii teatrului „Vahtangov” înlăturarea necesității unei tratări veridice a rolurilor, unei „trăiri” sprînjite pe mijloace de „joc”, teatrale. Un factor esențial al concepției vahtangoviste este, însă, principiul „arătării”, potrivit căruia actorul-interpret este călăuzit de intenția comunicării explicite cu spectatorul. „Mărturisesc”, scria R. N. Simonov într-un articol recent din revistă

tar, divizarea în secvențe puternic ilustrative pe plan uman, legate între ele prin firul expozițiv al demonstrației convine într-un mod deosebit stilului celor de la „Vahtangov”, stil bazat pe ideea „intruchipării” scenice a unor caractere convingătoare, într-un unghi favorabil unei maxime apropieri de ocupanții fotoliilor din sală. În „Orășul visurilor noastre” au jucat actori de o mare diversitate: sobrul A. L. Abrikosov, impletuosul N. Gritenko, iar din generația tânără temperamente atât de diferențiate ca Iulia Borisova și L. A. Paškova, M. A. Ulianov și Iuri Lavkovlev, dar fiecare dintre interpreții și-au înscris propria strălucire pe orbita unei viziuni comune, adaptînduse unei concepții regizorale care venea în înlîmpinarea formației lor artistice.

Ați observat? În spectacolele Teatrului „Vahtangov” totul are stil, totul poartă amprenta aceleiași maniere, dar lipsesc de desăvîrșire manierierii și nu se găsește loc pentru amatori de aplauze cu orice preț. De ce soapele capătă în aceste prezentări amploarea unor strigăte, iar strigătele nu fac zgomot, lădă o temă de discuție atrăgătoare. Asupra acestei teme vom reveni în numărul următor.

Exemplu memorabil al acestui stil de joc, l-au produs, în centrul unui ansamblu sensibil și omogen, T. L. Mansurova și Ruben Simonov în rolurile principale din „Filumena Marturano”. Supusă unui joc febril de explorare și valorificare a sensurilor sale umane, piesa lui Eduardo de Filippo și-a amplificat semnificațiile nesperat de mult în spectacolul de la „Vahtangov”. Imi amintesc lăra via, monumentală, a Filumenei cu fața la public adresindu-se patetic și familiar întregii lumi (actul II), iar în finalul aceluiași act, peacrea eroinei din casa lui Domenico Soriano; dramatismul reținut al actriței, trădîndu-și tumulul interior prin inflexiuni neașteptate în tonalitatea obișnuită a glasului, rostirea răspăcată a cuvintelor și, brusc, deștrămarea liniei armonioase a mersului ca și cum eroina ar fi devenit subit victima unei infirmități.

Speciacolul văzut ca o convorbire pasionantă cu spectatorii a găsit la Teatru „Vahtangov” forme variate și multiple. Replicile rostite spre sală, renunțarea în unele spectacole la tănuirea mișcării decorurilor, „lăruile de poziție” ale actorilor înaintea scenelor-cheie, utilizarea frecventă a avanscelor, crează o familiaritate festivă reprezentății, soliciind cugetul spectatorului fără a răpi totuși farmecul teatralizării, solemnitatea ofierului artistice.

Sîlul Teatrului „Vahtangov” a atras și un anumit gen de autori dramatici. Resuscitarea rolurilor vechi a lui Arbuzov „Orășul visurilor noastre” datorază viziunii teatrului din strada Arbat, alura sa nouă, improspătarea sa evidentă. La „Vahtangov” această evocare eroică nu s-a jucat la modul evocator. „Cu fața la public”, cu cortina larg deschisă de la început pînă la sfîrșit, pe cîteva practicabile mutate dintr-un colț al scenei în altul a fost relăsat mesajul către cei de azi ai constructorilor din anii primelor cincinale. Actorii au ocupat în întregime scena pentru a documenta convingător ideile dramel. Caracterul aparent fragmen-

Scenă din spectacolul „Poveste din Irkutsk”, la Teatrul „Vahtangov”.

V. MINDRA

„OMUL ESTE TOT CE POATE FI MAI MINUNAT PE PĂMÎNT”

— De vorbă cu Iulia Borisova —

muse se dezvăluie în om, atunci cînd cineva observă în el ceea ce este cu adevărat frumos. De aceea muncă de pregătire a rolului Valiei m-a încălțat. I-am spus lui Alexei Nikolavici Arbuzov:

— Chiar dacă n-am să joc bine rolul aceste, el m-a adus o uriașă mulțumire.

— Ați putea să ne povestiți cîte ceva despre modul cum v-ați pregătît rolul din „Poveste din Irkutsk”?

— Am început prin a o căuta pe Valia în viața de toate zilele. Pentru mine este extrem de important să văd în viață pe cineva care seamănă cu eroina pe care o voi interpreta. Evident, n-o poți întîlni acum pe Nastasia Filipovna („Idiotul”). Dar ceva din caracterul ei, unele trăsături, le poți întîlni. Pe Valia am creat-o din amintiri, din înșiriri întîmpinătoare. Mi-am adus aminte că am cunoscut o fetiță, o fată de vreo 16 ani, cam răsfățată, cu un fel de a vorbi foarte ciudat, cu o voce foarte stridentă, într-un fel sacadat. Și-am înțeles, deodată, că în prima parte a piesei, Valia trebuie să vorbească în felul acesta strident, sacadat, provocator.

Trebuie să știu cum se poartă Valia, care îi este mersul, cum se mișcă în general. Știam că o fată ca Valia — indicația este și în piesă, și e foarte exactă — își petrece o bună parte din timp la dans. M-am îmbrăcat într-o ținută rochie simplă, mi-am strîns părul și m-am dus la „dans” la un club de la marginea Moscovei.

— Și nu v-a recunoscut nimeni?

— Nu, nu, nici o grijă, — zîmbește Borisova — între Nastasia Filipovna și viitoarea Valie care a venit la dans era o deosebire prea mare.

Am dansat, m-am uitat la lefele de ac'o, am văzut cum se îmbracă, cum se poartă... și cum se poartă băieții cu ele. Să nu vă închipuiți că e ceva rău în asta, dar tînuțul cu care am dansat eu toată seara, cînd s-a dus în lumoaș să-și aprindă o țigară, m-a luat de mină, m-a așezat într-un colț și mi-a spus:

— Stai aici, nu te mișca, altfel o încașez.

Semăna cu Viktor din piesă. Sau alt episod.

Pregătirea scenele care se petrec după moartea lui Serghei... Și mi-am amintit de un prieten. Un regizor căruia îi murise de curînd singurul fiu. L-am întîlnit pe stradă la două săptămîni după înmormîntarea fiului său. Aș fi vrut să-i spun ceva care să-l mîngie și nu pușam găsi nici un cuvînt potrivit. Iar el a început să vorbească cu mine foarte simplu, a jufundîndu-mi să trec peste momentul acesta greu. M-a întrebat unde mi-am petrecut vacanța, mi-a spus că ară minunat, că e foarte bine că-mi place să inot... Și-am înțeles că Valia trebuie să se poarte tot așa după moartea lui Serghei. Durerea este atât de mare încît ea nu poate fi în nici un fel exprimată.

De aceea, la întrebările lui Serdiuk, Valia răspunde simplu, egal: Cînd izbutești să descoperi într-un om frumos, frumos se dezvăluie la infinit. Valia a învins chiar și cea mai mare durere.

Așa am lucrat la rolul Valiei. Cînd pregăteam rolul din „Idiotul” m-a ajutat foarte mult Rembrandt. Zile întregi l-am privit tablourile.

După părerea mea, Dostoievski și Rembrandt sînt doi artiști care au multe trăsături comune, în împletirea dintre umbre și lumini, și în contrastul dintre umbre și lumini.

În „Două surori” am un rol de fetișcană absolută a școlii medii. Zile întregi am umblat la școală, am stat în bancă și am luat notițe.

Actorul trebuie să aibă un bagaj mare de lucruri adunate din viață, observate și asimilate. El trebuie să absoarbă totul ca un burete pentru ca să fie viu și veridic pe scenă.

Toate acestea sînt însă chestiuni de bucatărie artistică. De observat, de povestit și de mimat poate observa, povesti și mima expresiv orice om.

Ceea ce se petrece cu actorul pe scenă însă, atunci cînd se află în fața partenerului, atunci cînd joacă în fața spectatorului, ceea ce realizează actorul pe scenă, poate face nu mai mult actorul. La asta mă referam cînd spuneam că nu totul se poate reda în cuvinte.

— Ne permițeti și întrebarea tradițională, dar care, vă rog să credeți, ascunde un sincer interes: ce planuri de viitor aveți?

— Alțta timp cît voi trăi și voi juca, voi susține același lucru: că omul este minunat. Voi dovedi asta chiar dacă, prin absurd, va trebui să joc rolul unui gangster.

Voi dovedi că omul se naște minunat și dacă devine ticălos, vinovate sînt împrejurările.

Cea mai nobilă orînduire este aceea

care crește oameni nobili, minunați. În cele mai umbrile latruri ale caracterului omenesc eu caut și voi căuta lumina.

Sint sigură că omul cel mai îndrăgostit de viață, de frumos, uman, este actorul.

Și vreau să nu stau pe loc. Tîn la Teatrul „Vahtangov” mai mult decît la oricare altul pentru că e un teatru tînăr, un teatru inovator. În secolul în care se lansează spiritul și se operează boile de inimă, teatru trebuie să fie alfel decît cel tradițional și actorul trebuie să joace într-un chip nou. În Teatrul „Vahtangov” sint suris legate conținutul profund și expresivitatea cea mai înaltă.

Sint mîndră că sint artistă a Teatrului „Vahtangov” pentru că el îmi ajută pe actor să fie cu adevărat contemporan.

M. ȘIPOȘ

Cîteva spectacole cu „Poveste din Irkutsk”

După cum se știe, la Moscova „Poveste din Irkutsk” a fost pusă în scenă la Teatrul „Vahtangov”, la „Maikovski”, iar la MHAT este în repetiție.

Spectacolele sînt, evident, diferite. De la bun început vreau să spun că mie îmi place cel mai mult cel de la „Vahtangov”.

Colectivul Teatrului „Vahtangov” lucra în ultimul timp la realizarea piesei „... în ceasul al 12-lea”, o piesă pe care o terminasem înaintea „Poveștii din Irkutsk” și la care, mîrturisesc, am foarte mult interes.

Cînd am terminat „Poveste din Irkutsk” i-am citit-o lui Iulia Borisova și lui Evgheni Simonov. Teatrul a lăsat baltă „... în ceasul al 12-lea” și s-a apucat de „Poveste”. Vînd să termine spectacolul înaintea MHAT-ului. Era dreptul său, pentru că piesa fusese scrisă pentru „Vahtangov”.

Intr-o lună și jumătate spectacolul era pus la punct și la 22 decembrie a avut loc premiera. Despre spectacol nu voi mai vorbi, pentru că ați avut prilejul să-l vedeți. La București au trebuit modificate decenurile din prima condiție scenică, dar în general spectacolul bucureșten și-a făcut, probabil, impresia convenită despre acest spectacol deosebit.

MHAT-ul mai repetă încă. În ceea ce privește Teatrul „Maikovski”, aici a avut loc o istorie, care nu mai are decît o legătură pur tehnică cu piesa mea, o istorie pe care aș vrea totuși să v-o povestesc, ea ilustrind o calitate admirabilă, necesară a marilor noștri oameni de teatru, o calitate de care omul nu are dreptul să se ocupe de artă: dragostea, pasiunea pentru ceea ce face, pasiunea pentru tot ceea ce creează.

Intr-o dimineață, la o oră neobișnuită, foarte matinală, m-a chemat la telefon Ohlopkov și mi-a spus cu asprime:

— Uite ce-i: țiam citit piesa! Eu am să pun în scenă piesa asta. În curînd împlinesc 60 de ani. Eu m-am născut la Irkutsk. Am tot dreptul să pun piesa în scenă. Spectacolul acesta va aduna în el tot ceea ce am încercat să fac și am făcut în 30 de ani de activitate în teatru.

Am încercat să-l conving să renunțe la ideea Teatrului „Maikovski” ar fi fost al treilea teatru moscovit care juca „Poveste din Irkutsk”.

Ohlopkov nu mi-a răspuns nimic și a pus receptorul în furcă.

Pe urmă n-am mai știut nimic timp de vreo două săptămîni. Știam „omul casei” la „Maikovski” mi s-a plîns:

— Ce-au pășit cei de la teatru ce nu mă lasă să intru înăuntru? Au spus că repetă... „Antigona”.

După încă vreo săptămîni mi s-au plîns, amuzați și alți vizitatori frecvenți și îndrăgostiți ai Teatrului „Maikovski” că li e-a tîiat accesul în teatru, că teatru repetă la ore neobișnuite, dimineața de la 8 și seara după spectacol „Antigona”.

Pentru această „Antigona”, Ohlopkov, socotind că nu are în teatru o artistă tînără potrivită pentru rolul... Valiei, a adus-o pe Mirezi de la Teatrul „Sovremennik”, o artistă foarte talentată și, într-adevăr, potrivită pentru rol.

Insîrșit, amănunțe hazlii s-ar mai putea da.

Am să spun cum a realizat spectacolul „Poveste din Irkutsk” și în orice caz la negarea naturii artistice specifice acestui gen de cultivare a frumosului. Nu întră nicicum în vederile școlii teatrului „Vahtangov” înlăturarea necesității unei tratări veridice a rolurilor, unei „trăiri” sprînjite pe mijloace de „joc”, teatrale. Un factor esențial al concepției vahtangoviste este, însă, principiul „arătării”, potrivit căruia actorul-interpret este călăuzit de intenția comunicării explicite cu spectatorul. „Mărturisesc”, scria R. N. Simonov într-un articol recent din revistă

Despre Emanoil Petruț (Viktor) nu-mi vine să cred că nu a trăit cîțiva ani la Irkutsk, pe malul Angarei (fără știrea teatrului, probabil). Poate că ar trebui puțin altfel distribuite accentele rolului. Viktor nu simte prăbușirea imediat după reușita Valiei. Mai tîrziu doar, vîzînd căminul ferit al Valiei cu Serghiei, vîzînd transformarea Valiei, el spune:

„Mi s-a înfusesec viața”.

Nu mai vorbesc de Serdiuk, de Rodik, de Lapencok, de Zina, etc., de la Teatrul Național care mi-au plăcut foarte mult.

Serghiei (Matei Alexandru) este în general reușit dar prea grav. Cîteva note de umor (de pildă în scena din fața maternității) i-ar mai lumina.

Larisa (Draga Olteanu) este mai puțin izbutită. În piesă Larisa începe să-l iubească sincer pe Serdiuk, descoperindu-i calitățile omenești, și dorindu-i ea nu are nimic ăsurat, deși înlînuindu-l pe Serdiuk, se dezvăluie în ea un optimism și o vioiciune necunoscute înaintea. Larisa de la „Național” însă este prea insistență, prea joasă de parcă ar vrea să-l răgătească pe Serdiuk, să-l tragă să o ducă de nevastă. Asta nu corespunde rolului Larisei.

Consider că o foarte fericită trăsătură a spectacolului din București îmbinarea admirabilă a două mari talente și personalități: a regizorului — Radu Beligan și a pictorului scenograf — Jules Perahim. Radu Beligan a împletit spectacolului multă poezie, i-a dat o formă laconică, contemporană.

Asupra cîtorva inexactități (interpretare, costume, etc.) am discutat cu colectivul Teatrului Național.

Îmi pare rău că mă despart de spectacolul Naționalului. Aș ruga de aceea colectivul teatrului să vină la Moscova. L-aș reînălțîm cu nespusă plăcere.

Alexei ARBUZOV

Interpreți ai piesei „Poveste din Irkutsk” (Teatrul „Vahtangov”)

N. S. PLOTNIKOV, artist al poporului al R.S.F.S.R., în rolul lui Serdiuk

I. P. LIUBIMOV, artist emerit al R.S.F.S.R., în rolul lui Viktor Boitov

E. M. KOROVINA, artistă emerită a R.S.F.S.R., în rolul Larisei

desene de SILVAN

Un spectacol de neuitat

lesă lui Alexei Arbuzov Poveste din Irkutsk este acum cunoscută la noi și nu numai cunoscută, ci și îndrăgită pentru marea și îndușăritărea umanitate, pentru perspectivele de ordin etic și civic ce le deschide spectacolul nostru. Poveste din Irkutsk este o dramă, cu fundal optimist, căci în ea triumfă conștiința nouă, comunistă, care modelează pe oameni și le slujește drept călăuză sigură în viață. Am spus chiar că principala calitate a acestei noi lucrări dramatice a lui Alexei Arbuzov stă în capacitatea ei de a desluși îndășăritărea omului nou, ale constructorului comunistului, de a lumina calea pe care oamenii societății pășesc cei dinții, deschizători ai unei noi ere în istoria omenirii.

Am văzut acum cîteva seri Poveste din Irkutsk, în realizarea colectivului pentru care a fost scrisă de către autor: Teatrul Academic de Stat din Moscova „E. Vahtangov”. A fost o seară în care nu am asistat la un spectacol, ci am fost părtașii la unei povești adevărate, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

familie a fărîșitorilor comunismului. Pe alți plan însă, urmînd o lipzire cît se poate de adînc și complex, el a avut grija și tactul de a lăsa libertatea acolorilor să meargă spre înlîngă pentru marea și îndușăritărea umanitate, pentru perspectivele de ordin etic și civic ce le deschide spectacolul nostru. Poveste din Irkutsk este o dramă, cu fundal optimist, căci în ea triumfă conștiința nouă, comunistă, care modelează pe oameni și le slujește drept călăuză sigură în viață. Am spus chiar că principala calitate a acestei noi lucrări dramatice a lui Alexei Arbuzov stă în capacitatea ei de a desluși îndășăritărea omului nou, ale constructorului comunistului, de a lumina calea pe care oamenii societății pășesc cei dinții, deschizători ai unei noi ere în istoria omenirii.

Am văzut acum cîteva seri Poveste din Irkutsk, în realizarea colectivului pentru care a fost scrisă de către autor: Teatrul Academic de Stat din Moscova „E. Vahtangov”. A fost o seară în care nu am asistat la un spectacol, ci am fost părtașii la unei povești adevărate, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme sînt ale tale, și ale tuturor acolora ce trăiesc și făuresc o viață și o lume nouă.

Te revine regizorului Evgheni Simonov meritul de a fi știut să creeze acestui spectacol dimul autentic în care pot trăi și se pot dezvalui cu tot universul gîndirii și simțirii lor, eroii de pe malurile Angarei, eroii alți spectacolului, care te interesează pentru că este și o la în egală măsură, te tine încordat căci în fiecare episod al ei simți că se dezbate ceva ce te privește și pe tine, ale cărei probleme

PACEA: bunul cel mai de preț

La Asociația de prietenie Austria-U.R.S.S. De la stînga la dreapta: Cancelarul federal J. Raab, N. S. Hrușciov, Dr. Hugo Glaser, președintele Asociației, Nina Hrușciova, Elena Hrușciova.

Vizita premierului sovietic N. S. Hrușciov în Austria se încadrează în acțiunea permanentă și neobosită pentru promovarea unei politici de coexistență pașnică întreprinsă de guvernul Uniunii Sovietice. Necesitatea de a se stabili relații de bună înțelegere între state a câștigat o sferă foarte largă a opiniei publice mondiale. Acest lucru este evident în spiritul de rezistență manifestat de popoare împotriva celor care jonglează pe „marginile prăpastiei”, împotriva apologetilor „forței”, ca instrument de rezolvare a problemelor internaționale.

Nimănui, în afara cercurilor imperialiste și militariste, nu-i surdide perspectiva globului terestru sgduit de explozii atomice și a pulverizării milioane de oameni. Politica de agresiune are șanse din ce în ce mai puține. Urșele mișcării ale maselor populare chiar în țările dependente de Statele Unite au dovedit-o cu prisosință. Nicicînd revolta stîrnită față de instigatorii unei noi conflagrații nu s-a dezlănțuit cu asemenea violență și în asemenea proporții. Din această furtună, prestigiul celui mai mare stat capitalist a ieșit zdrăvenit. Este o lecție a cărei semnificație are putere de simbol.

Popoarele năzuiesc fierbinte spre instaurarea unui climat de respect și colaborare reciprocă, spre crearea unor condiții de stabilitate în raporturile internaționale, într-un cuvînt năzuiesc spre pace. Ele nu mai sînt dispuse să tolereze uneltirile agresive care le amenință securitatea, fără să la o atitudine netă, curajoasă.

Pacea este cuvîntul care mobilizează astăzi toate forțele active. Așa se explică creșterea prestigiului moral al Uniunii Sovietice în lume, ca și al întregului lagăr socialist, bucu-

ria și căldura cu care a fost întîmpinat pretutindeni premierul sovietic, N. S. Hrușciov. Recenta sa vizită în Austria a fost marcată de primirea călduroasă a poporului austriac. El este socotit pe drept ca un militant energetic pentru promovarea păcii, apărătorul ei cel mai consecvent și înflăcărat.

Toamii de aceea, reafirmînd încă o dată poziția Uniunii Sovietice, inițiativele ei în direcția destinderii, șeful guvernului sovietic nu s-a sîfuit să denunțe cu tărie zădărnicele tratative la nivel înalt de către puterile occidentale, discuțiile vane și inelucace din Comitetul celor zece state pentru dezarmare. Aceasta nu înseamnă cătuși de puțin slăbirea eforturilor ei, dimpotrivă, în discursul rostit la castelul Hofburg din Viena, N. S. Hrușciov a jînut să precizeze: „Cu toate că conferința la nivel înalt a eșuat, guvernul sovietic își va baza și pe viitor politica pe principiile coexistenței pașnice și va lupta pentru rezolvarea problemelor internaționale arzătoare pe cale pașnică, pe calea tratativelor”.

Noile propuneri constructive sovietice în problema dezarmării, străduințele de a se găsi mijloacele cele

mai potrivite pentru soluționarea încheierii tratatului de pace cu Germania constituie o confirmare strălucită a unei politici comprehensive, dar în același timp neabătute și ferme, în slujba păcii.

Este îndeobște cunoscut că în zona Germaniei occidentale se organizează febril forțele revanșarde, că fascismul s-a infiltrat în toate resorturile aparatului administrativ al Bonnului, a devenit sîrnat și amenințător. Nimeni nu poate uita și nici lerta, crimele monstruoase ale călăilor lînerșiți. Poporul austriac care a suferit el însuși dominația nazistă, are înaintea ochilor sinistrul lagăr de la Mauthausen și monumentul de granit înălțat în memoria celor sacrificați. Pietrele funerare sînt singurele monumente pe care le-a lăsat în urma lui fascismul. Sub ele zace cenușa milioane de ființe omeniești masacrate într-un mod îngrozitor. Tristește monumente n-au fost ridicate doar pentru a nu se șterge din memoria celor vii crimele nemulțumite ale hitleristilor, ci și pentru a mobiliza popoarele să lupte ca asemenea bestialități să nu se mai repete.

După cum a arătat premierul N. S. Hrușciov există o strînsă legătură între fascism și promotorii agresiunii: „În timpurile noastre este evidentă pentru toți legătura care există între lupta împotriva reinvierii fascismului și lupta pentru menținerea păcii pe planeta noastră. Fascismul a fost întotdeauna un mijloc de pregătire a agresiunii și tovarășul de drum inevitabil al acesteia”.

Afirmarea este ilustrată și de ultimul război mondial și de procesul care se petrece acum în Germania occidentală, unde fascizarea vieții publice se desfășoară simultan cu accelerarea înarmării, cu declarațiile belicoase ale unor vechi criminali de război, al căror loc trebuia să fie la stîlpul de execuție. Fascismul este brațul drept al imperialismului. El trebuie retezat din umăr, înainte de a apuca spada.

Ultimele evenimente din Turcia, Coreea de Sud și Japonia, au demonstrat că popoarele pot, la nevoie, să-și impună voința, să bareze calea agresiunii. Este unul din țelurile imperioase și importante ale momentului de față. Înfăptuirea lui cere neapărat vigilență, demascarea necruțătoare a instigatorilor la război, intensificarea acțiunii ofensive pentru pace. În această ofensivă un rol de seamă îl joacă lagărul păcii în frunte cu Uniunea Sovietică, în jurul căreia se polarizează aspirațiile oamenilor cinstiți din întreaga lume, îndreptate spre cucerirea celui mai de preț bun al umanității: PACEA!

leronim ȘERBU

„NEW YORK TIMES“ RECUNOAȘTE

Alarmat de popularitatea operei lui Mark Twain în Uniunea Sovietică și în toate celelalte țări ale lagărului socialist, „New York Times” a încredințat cu mare zgomot profesorului Joseph Wood Krutch de la universitatea Columbia din New York misiunea de a examina „pretențiile comunistilor” asupra acestui mare scriitor.

Interesant e că deși „expertul”, făcînd pe plac comanditarilor săi, conchide că așa-zisele pretenții sînt pur și simplu „absurde”, totuși în cursul „argumentației” el este silit să recunoască de fapt justetea punctului de vedere considerat absurd.

Încredințat cu opinia lezelor marxiste versiunea unui Mark Twain „pur” (versiune demult părăsită pînă și de unii critici burghezi, ca Roger Asselineau în „The Literary Reputation of Mark Twain”, Paris 1954), Krutch trebuie să admită că totuși „critica socială există și deține un rol important în opera lui Twain” și că acesta „ridea ca să-și rețină disprețul și furia”. Afirmînd fără dovezi că obiectivul „aspirării lui Twain n-a fost sistemul social american, ci natura umană, lumea și chiar universul”, avocatul de circumstanță al lui „New York Times” nu poate ignora „îndignarea politică și pur morală manifestată de Twain față de ceea ce el numea veacul aurit (nu de aur n.n.) al business-ului american”.

Krutch nu poate trece cu vederea peste faptul că, în colaborare cu Charles Dudley Warner, Twain a scris în 1873 „vehementa satiră The Gilded Age în care, atacînd nelegiuța alianță dintre afacerismul și democrația, guvernul și biserică”, declară că „prețul unui membru al comisiilor Camerei Reprezentanților sau al Senatului este de 10.000 de dolari de cap”, iar acela al președinților acestor comisii „ceva mai mare”. În continuare, Krutch nu poate dosifaimoasa scrisoare deschisă adresată de Twain în 1869 miliardarului Vanderbilt, scrisoare care conține astfel de apostrofe: „Cît de mirșav trebuie să fie cineva ca să cîștige cît ai oștigat d-ta” și: „Nu mi-aduc amînce să fi citit vreodată despre d-ta ceva despre care n-ar trebui să-și fie rușine”. În fine, el nu poate es-camota nici „clara atitudine” a lui Twain față de imperialismul american: „N-avem ce căuta nici în China, nici în altă țară care nu este a noastră”.

Pe de altă parte, profesorul chemat să improvizeze cît mai convîngător un Mark Twain pe gustul dușmanilor acestuia, citează și alte mănturii ale scriitorului, aliate la antidopul intențiilor sale. De exemplu, refuzul lui Twain de a felicita pe acela care negociau în 1905 pacea dintre Rusia țaristă și Japonia: „Rusia era pe cale de a se elibera de o sclavie smîntîită și intolerabilă; nădăjdiiul că nu se va încheia pa-

cea pînă ce nu va fi asigurată libertatea Rusiei”. Sau avîntata profesie de credință a marelui scriitor: „Se spune că sînt un revoluționar, prin simpatii, prin naștere, prin educație și principii. Sînt întotdeauna de partea revoluționarilor, fiindcă n-a existat niciodată o revoluție fără condiții asupritoare și intolerabile împotriva cărora omul s-a revoltat”. La asemenea probe împotriva „deformărilor” comuniste, nu am adăuga decât încă una poate mai greu de reprodus într-un organ al „nelegiuților aliați”: „Nădăjdiiul că (revoluția rusă n.n.) va izbîndi și sînt convins că va izbîndi. Socot că guvernarea prin promisiuni deșarte, prin mincună, prin înșelătorie și prin mișlocirea satrului, pentru propășirea unei singure familii de trîntori și a acoliților ei lenși și corupți, a fost tolerată în Rusia nespus de mult. Și este cazul să sperăm că poporul ei indignat care se ridică acum în masă, va pune capăt acestui guvernării și va instaura în locul ei o Republică”.

(Din salutului lui Mark Twain către revoluționarii ruși din 1905). Ce mai rămîne atunci din tentativa domnului lui Krutch? O spune el singur precizînd, fie și pe un ton reticent, că astfel de atitudini „par a sprijini opinia după care Twain ar fi manifestat simpatie față de comunism”.

AIF ADANIA

110 ani de la nașterea scriitorului clasic bulgar Ivan Vazov

Poporul bulgar se găsește în ajunul unei mari aniversări. La 10 iulie 1960 se împlinesc 110 ani de la nașterea unuia dintre scriitorii de frunte ai Bulgariei, Ivan Vazov.

Ivan Vazov și-a consacrat întreaga viață cauzei poporului bulgar și literaturii bulgare, luptei pentru emanciparea națională și socială a țării sale.

Moștenirea lăsată de Vazov literaturii bulgare este uriașă. Ivan Vazov a fost un excelent poet, posesitor și dramaturg, înzestrat cu un talent multilateral și fecund, Vazov a creat o operă ce cuprinde sute de poezii, zeci de nuvele și multe romane, povestiri și piese de teatru.

Contemporaniul unor evenimente de importanță hotărîtoare pentru dezvoltarea patriei sale, scriitorul devine rapsodul lor. Cea mai mare parte din imensa operă a lui Vazov — ciclurile de poezii „Steag și liră”, „Dururile Bulgariei”, „Eliberarea”, numeroase povestiri, ca și celebrul roman „Sub jug” — sînt dedicate luptei poporului bulgar pentru eliberarea națională. Cînd, în urma războiului din 1877—1878, Bulgaria este eliberată de sub stăpînirea otomană, scriitorul își îndreaptă critica împotriva condițiilor sociale ale orînduirii capitaliste. Interesele meschine, politicianismul deșănțat, putrefacția morală, prăpastia dintre cei ce au luptat pentru eliberarea Bulgariei și burghezie sînt dezvăluite necruțător în ciclurile „Enepea celor uitați”, „Poet și inspirație”, „Din nou lupte, lupte necurmate”, „Patriotismul”, „Progresistul” și altele.

Cu mijloace artistice impresionante, Vazov creează de asemenea imaginea cruntei mizerii și asupririi în care se găsea țărînimea bulgară („Venii să ne vedeți”).

Ivan Vazov, ca și alții luptători de frunte ai Bulgariei, armării de asupritorii țării își caută adăpost în România. Aici el își continuă activitatea revoluționară. Aici el ia contact cu viața culturală românească și mai ales cu literatura noastră. Vazov i-a prețuit mult pe Bolintineanu, Alecsandri și alții. (Unul dintre eroii săi recita din Bolintineanu.) Aproximarea aceasta spirituală dintre marele clasic bulgar și ideile progresiste ale oamenilor de cultură romîni contemporani lui Vazov, constituie un motiv în plus ca alături de poporul frate bulgar să-l sîrbătorim pe Ivan Vazov, ca pe un mare scriitor.

T. I.

1906: Maxim Gorki și Mark Twain la „Clubul tinerilor scriitori” din New York.

POEZIILE lumii

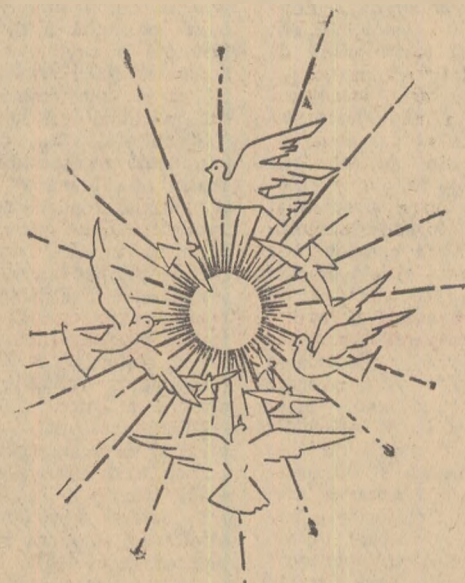
BERNARD DADIER

(Coasta de Fildeș)

Soare al păcii

Esti mii de văpăi,
din mii de stele,
din mii de lumini
din toate colțurile lumii,
din toate speranțele inimilor,
Soare al păcii!

Tu nu te vei mai înălța,
Soare,
Peste grămizi de cadavre,
Peste guri de tun
Ce-mproașcă moarte,
Peste măduarele oamenilor ce spinzură
de degetele copacilor.

Tu nu te vei mai înălța,
Soare,
Peste suspinele muribunzilor,
peste trupele în tranșee,
peste gloatele de oameni aruncați pe drumuri,
peste copiii striviți de ură,
Soare al păcii!

Tu ești toate științele lumii,
din toate speranțele inimilor,
Soare,
din toate cîntecele, din toate risetele laolaltă,
Soare al păcii!

În romînește de AD. BYCK

Un timp PE SAPTAMINA

Zahăr

(David și Goliath)

Se spunea odată că pentru a urmări traiectoria imperialismului pe glob există o busolă sigură: mirosul de petrol. Cuba n-are petrol. Îi importă. Și-l importă la prețuri destul de piperate din S.U.A. Contra zahăr. Vîndut ieftin, încît destule mîjdarie de dolari se adunau în saleele din Wall Street. Dădeaua Cubei se evaporau undeva, dincolo de hotare, pentru ca locuitorii ei să bea din cupa amarăciunii.

Înd revoluția a pus capăt unei asemenea slări de lucruri și zahărul a început să fie dulce și pentru cubanezi, unii domni de la Washington au devenit acri. Din cînd în cînd cite un avion „necunoscut” mai lansa cîte o bombă incendiară care ardea ceva plantații de zahăr din Cuba. Asemenea daruri n-au izbutit să înspăimînte micul popor cuban, au izbutit doar să-l îndigneze.

De cîiva timp, aceiași domni care nu pot fi linișiți la gîndul că pe continentul american a apărut un copil minune, au început să tragă de sirena de alarmă. „S.O.S., S.U.A. sînt amenințate de Cuba!”. Lupul a început să urle că e amenințat de miel. Cum e posibil, vă veți întreba desigur, ca o asemenea țară mică să amenințe cîșcoaga imperialismului yankeu? Ideile independenței sînt desigur de temut — și de asta s-au convins Hagerty și Eisenhower în Japonia, dar nu despre asta e vorba. Unul din acești domni foarte ocupați cu bombe atomice, bombardiere, rachete și alte asemenea îndelîncîri pașnice,

Nelson Rockefeller, a mers atît de departe încît a susținut că e posibil ca în Cuba să se instaleze baze militare străine, de unde S.U.A. vor fi bombardate atomic fără speranță, doar la o zvîrlitură de băț. Rockefeller nu e atît de naly ca să creadă propria sa gogorîță, dar cînd ești hoț și ai bîne să strigi: prîndeți hoțul! El nu s-a gîndit la un lucru: alarmîndu-se foarte de imaginarea prezentă a unor baze militare străine în apropierea S.U.A., a dat o teribilă lovitură de bumerang întregii doctrine a Departamentului de Stat care predică de dimineață pînă noaptea necesitatea bazelor militare americane de-a lungul frontierei U.R.S.S.

Toate acestea sîpete au un scop precis: să justifice războiul economic pe care S.U.A. s-a hotărît să-l poarte împotriva Cubei. Prima măsură: oprită importului de zahăr din Cuba, principala furnizoare a zahărului din S.U.A. Ca de obicei, precum se vede, S.U.A. nu se amestecă în treburile interne ale altui stat și nu încearcă, fe-rească dumnezeu, să exercite presiuni asupra poliției altora.

Calculul domnilor de la Washington seamăna cu al lui Ieremia cu oștea. Blocade economice ale S.U.A. față de alte țări au mai fost. La ce-au dus am văzut și pe noi unde ne-am descurcat cu petrolul și cu altele de o mie de ori mai bine decît atunci cînd experții străini beau cafele la Capșa și dădeau ordine la București. Amatori de dulce mai există și alții prin lume, care știu să preiașcă zahărul la adevărata lui valoare.

E trist, domniilor de la Departamentul de Stat, nu mai e chip de trăit... Cubanezii nu se mai lasă duși cu zahărului. Micul David e puternic și-l înfruntă pe Goliath.

Ion MIHAILEANU

Director: Acad. ZAHARIA STANCU. Colegiul redacțional: Acad. MIHAI BENIUC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU (redactor șef), EUGEN JCBELEANU, membru corespondent al Academiei R.P.R., ION MIHAILEANU, V. MÎNDRA (redactor șef adjunct), MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjunct), CICERONE THEODORESCU, ION VITNER.

CONFIDANȚĂ

Recent în revista „Literatura universală” din Pekin a apărut un articol intitulat „Despre măiestria lui Tudor Arghezi”, semnat de M. Beniuc.

În același număr al revistei s-a publicat un ciclu de poezii de Tudor Arghezi.

Săptămînalul american Time (13 iunie 1960) despre filmul Aventurile lui Huckleberry Finn, recent lansat de studiourile Metro-Goldwyn-Mayer: „Un film deprănt de plat. Majoritatea celor mai importante episoade ale aventurilor lui Huck sînt dramatice tăiate sau total omise. Producătorii au izbutit să elimine aproape tot umorul dintr-ună din cele mai amuzante cărți scrise de cel mai mare umorist al Americii”.

„S-a întîmplat ceva groznic în teatrul american. Despre ce vremuri acie, de pildă, Tennessee Williams? În orice caz, nu despre ale mele. Nu pot să înțeleg cum au ajuns dramaturgii noștri la convingerea că tot sîntem niște disperși care rătăcim într-un labirint de cuvinte indecente. Și, totuși, oameni sînt atît de mincinoși, dacă știu să-l înțeleg și să-i iubesc!” — a declarat cunoscuta actriță de teatru și cinema Katherine Hepburn unui reporter al revistei Newsweek (13 iunie 1960).

„Un triumf” (Herald-Tribune), „o pesă tulburătoare” (Post), „puternică” (World-Telegram), „strălucită” (Associated Press) — acestea sînt aprecierile presei new-yorkeze asupra unei lucrări a lui Arthur Miller, Un dușman al poporului, o versune modernă a celebrei drame cu același titlu a lui Henrik Ibsen, a cărei premieră a avut loc de curînd pe Broadway.

Arta romînească devine din ce în ce mai cunoscută în U.R.S.S. Recent, Editura Academiei de Arte U.R.S.S. a anunțat că în curînd va ieși de sub tipar traducerea în limba rusă a lucrării acad. G. Gropescu intitulată „Arta populară romînească”.

Scriitorul comunist Jean Pierre Chabrol a obținut pentru ansamblul operei sale, bursa de 10.000 franci nou oferită de Fundația Del Duca.

Cu prilejul împlinirii a 57 de ani de la nașterea și 17 ani de la moartea croulului național coh Julius Fucik, s-a instituit un premiu care-l poartă numele și care va fi decernat pentru opere științifice și de artă deosebite, pentru creații artistice excepționale, activitate în domeniul educației ideologice și de presă.

O nouă manifestare a mult lăudatei libertăți a presei în „lumea liberă”: cunoscutul scriitor și scenarist Georges Arnaud a fost condamnat la doi ani închisoare pentru publicarea în „Paris-Presse” (ziar de dreapta) a unui interviu luat profesorului F. Jeanson, urmărit de poliție pentru colaborarea cu Frontul de eliberare național algerian. În numerele noastre trecute am relatat despre campania de presă dintr-un ziar în Franța împotriva arestării lui Arnaud. Acesta campanii i s-au adăugat declarațiile marșurilor apărării la proces, printre care oameni atît de diferiți din punctul de vedere al concepțiilor politice, ca Sartre, Jean Bernard, Derosne de la „Aurore”, Pierre Lescar, directorul ziarului „France Soir”, scriitorul Joseph Kessel și alții. Tendința de reacție a opiniei publice, tribunala militară care nevoit să pronunțe condamnarea cu suspendare executării pedepsei.

Cineastul vest-german Helmut Kästner este autorul unui film anti-militarist intitulat „Fără trompetiști și trompete”. În timpul războiului din 1910, dăruindu-se voluntar în armata germană, face bala într-un rîu din apropierea frontului. Dintr-o dată seama că este un războinic, cei doi soldați se ceartă, dar apoi se împrietesc. Sună alarma. În grabă, cei doi cîștăși încercă uniformele. De act o suită de scene comice, pline de ironie la adresa militarismului.

La Festivalul internațional al filmelor de desen animat de la Annecy (Franța) marele premiu a fost atribuit regiștorului ceh Broussil Pojar pentru filmul „Leul și cîntecul”.

În activitatea editurii pentru literatură străină din Moscova un loc deosebit îl ocupă traducerea lucrărilor din țările de democrație populară, printre care figurază cele din țara noastră. Editura a anunțat recent că în anul 1960, în afara lucrărilor unor istorici și geografii romîni va publica și o serie de opere aparținînd scriitorilor romîni.

Referitor la procesele înscenacate în ultima vreme unor patrioți algerieni, cunoscutul scriitor englez Graham Greene a adresat o scrisoare deschisă lui Andre Malraux înscrisă cu relațiile culturale în guvernul lui De Gaulle. Cîtăm din scrisoare: „Nu putem crede că victimele torturilor ar putea primi lecții de la cei care i-au torturat... Că un acuzat este scos din saia, că un procuror cere deservite unui avocat al apărării justiției și că un inculpat poate cita Vichy care figurază ca o justie asemenea incidente furnizează subiectul unor tragi-comedii de un insuportabil cinism”. În continuare, Greene scrie că „Times”, care — sînteti de acord — nu se inspiră de loc din ideologia comunistă” reamîncea că la sfîrșitul anului 1957 Sartre, Malraux, Martin du Gard și Mitterand „au cerut să se facă lumina în mod imparțial și cu cea mai largă publicitate în problema torturilor. Dvs. sînteti cel mai indicat pentru a ne explica sensul recentului proces de la Alger”.

„Index translationum” publicat recent de UNESCO conține date asupra traducerilor efectuate în 1958. Că în 1957 în frunte se află Lenin (209), Ibsen (18), N. S. Hrușciov (16), apoi Shakespeare (127), Jules Verne (109), Tolstol (106), Dostoievski (102), Gorki (87), Balzac (77), Engels (75), etc.